

F171
1978

საქართველოს კსრ განათლების სამინისტრო
МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გაკანებათა და ინსტრუქციათა
კრებუნი

СБОРНИК ПРИКАЗОВ И ИНСТРУКЦИЙ

№ 3

მარტი — მარტი

F 4523

თბილისი — თბილისი

1978

შ ა ნ ე ხ ა რ ტ ე ზ ა

ამიერიდან ინსტრუქცია „საქართველოს სსრ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანისა და გამოშვების შესახებ“ გამოიცემა 4-5 წელიწადში ერთხელ. მასში შეტანილ ცვლილებებს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო ყოველწლიურად აცნობებს სკოლებს სასწავლო წლის დასასრულს პრესის მეშვეობით.

П Р И М Е Ч А Н И Е:

С настоящего времени «Инструкция об экзаменах, переводе и выпуске учащихся общеобразовательных школ Грузинской ССР» будет издаваться один раз в 4-5 лет. О внесенных в нее изменениях Министерство просвещения Грузинской ССР будет ежегодно сообщать посредством прессы.

ი ნ ს ტ რ უ მ ც ი ა

საქართველოს სსრ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა გამოცდების, გადაყვანისა და გამოშვების შესახებ

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების IV, V, VI, VII, IX (X) კლასებში ტარდება გადასაყვანი, ხოლო VIII, X (XI) კლასებში გამოსაშვები გამოცდები.

გამოცდები მიზნად ისახავს შემოწმდეს მოსწავლეთა ცოდნის სიღრმე, შეგნებულობა და სიმტკიცე, მისი ცხოვრებაში, პრაქტიკაში გამოყენების უნარი. გამოცდებისათვის მზადება, თვით გამოცდები ეხმარება მოსწავლეებს სისტემაში მოიყვანონ და განამტკიცონ სწავლების პროცესში მიღებული თეორიული ცოდნა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევები, ღრმად შეიგნონ შესწავლილი მოვლენებისა და ფაქტების მიზეზ-შედეგობრივი კავშირი.

მოსწავლეთა ცოდნისადმი გამოცდებზე წაყენებული კონკრეტული მოთხოვნები განისაზღვრება ბილეთებით, თხზულებათა თემებითა და ტექსტებით წერითი გამოცდებისათვის.

სკოლის დირექტორი ვალდებულია, გამოცდების დაწყებამდე გააცნოს პედაგოგიური საბჭოს ყველა წევრს ეს ინსტრუქცია, ხოლო მოსწავლეებსა და მშობლებს — ინსტრუქციის ის ნაწილი, რომელიც მათ ეხებათ.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

1. სასწავლო მეცადინეობა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ყველა კლასში მთავრდება მაისის ბოლო რიცხვებში. გამოცდები ჩატარდება 31 მაისიდან 28 ივნისამდე. ამავე პერიოდში ჩატარდება ზუთდღიანი სავალდებულო მეცადინეობა და სასწავლო-საწარმოო პრაქტიკა იმ მეცხრე კლასებში, სადაც არ გაუვლიათ სასწავლო-საწარმოო პრაქტიკა. ივნისის თვეში ჩატარდება დამატებითი გამოცდებიც. საშემოდგომო გამოცდები ჩატარდება აგვისტოს ბოლოს.

2. იმ დაუსწრებელ და დასწრებულ-დაუსწრებელ სკოლებში, სადაც შემოდებულია სხვადასხვარეჟიმიანი სწავლება და სასწავლო პროგრამას ვალაზე ად-

საქართველოს სსრ
განათლების მინისტრი
1978 წ. 2 მარტი

რე ვაივლიან, გამოცდები ჩატარდება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ მითითებულ ვადებში, შესაბამისი განათლების განყოფილებების მიერ წარმოდგენილი მოთხოვნების გათვალისწინებით.

საქართველოს
სამინისტროს

1. მოსწავლეთა გადაყვანისა და გამოწვევის წესი

1. კლასებში, სადაც არ ტარდება გამოცდები, შემდეგ კლასში გადაყავთ ის მოსწავლეები, რომელთაც ყველა საგანში აქვთ დადებითი შეფასება.

2. მოსამზადებელი კლასის მასწავლებელი, სასწავლო წლის ბოლოს ადგენს თითოეული მოსწავლის პედაგოგიურ დახასიათებას, რის საფუძველზეც ხდება მოსწავლის პირველ კლასში ჩარიცხვა.

იმავ კლასში კურსის განმეორებით გასაღვლელად პირველი, მეორე და მესამე კლასების მოსწავლეთა დატოვება ხდება მხოლოდ განსაკუთრებული მიზეზის არსებობისას, პედსაბჭოს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებით.

3. კლასებში, სადაც ტარდება გამოცდები, შემდეგ კლასში გადაყავთ ის მოსწავლეები, რომელთაც ყველა საგანში აქვთ საბოლოო დადებითი შეფასება.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო მოსწავლეთა განთავისუფლება შრომისა და ფიზკულტურის გაკვეთილებიდან არ ახდენს ვაჟუნას შემდგომ კლასში მათ გადაყვანასა და სკოლიდან გამოშვებაზე.

4. წლიური ნიშნები საგნებში მასწავლებლებს გამოყავთ მეოთხედური (ნახევარწლიური) ნიშნების საფუძველზე, ხოლო ყოფაქცევაში — I-III კლასების მასწავლებლებს და IV-X (XI) კლასებში. კლასის ხელმძღვანელებს საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეთა ყოფაქცევის ნიშნის გამოყვანის შესახებ სსრკ განათლების მინისტრის მიერ 1970 წლის 31 დეკემბერს დამტკიცებული № 108-მ ინსტრუქციის მოთხოვნათა შესაბამისად (იხ. დანართი № 2).

5. იმ საგნებში, რომლებშიც ტარდება გამოცდები, საბოლოო ნიშნები მოსწავლეთათვის გამოყავთ საგნის მასწავლებლებს წლიური და საგამოცდო ნიშნების საფუძველზე.

შინაარსის გადმოცემისა და თხზულებისათვის IV—X (XI)

კლასებში ნიშანი იწერება როგორც ლიტერატურაში, ისე ენაში.

საბოლოო ნიშანი „5“ არ შეიძლება დაიწეროს, თუ გამოცდებზე მოსწავლემ სხვა შეფასება მიიღო. საგამოცდო არადამაკმაყოფილებელი შეფასების შემთხვევაში საბოლოო დამაკმაყოფილებელი ნიშნის დაწერა არ შეიძლება.

6. გამოცდებზე დაიშვებიან მოსწავლეები, რომლებიც ასწრებენ ყველა საგანში, აგრეთვე ისინი, რომელთაც აქვთ წლიური არადამაკმაყოფილებელი შეფასება არა უმეტეს ორ საგანში.

მოსწავლეთა სავაზაფხულო, დამატებით და საშემოდგომო გამოცდებზე დაშვებისას მშობლიური ენა და ლიტერატურა, რუსული ენა და ლიტერატურა (არარუსულ სკოლებში) განიხილება, როგორც ერთი საგანი.

მოსწავლეები, რომელთაც წლიური ან საგამოცდო არადამაკმაყოფილებელი შეფასება აქვთ მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში ან ერთ-ერთ მათგანში, აბარებენ დამატებით ან საშემოდგომო გამოცდას როგორც წერაში, ისე ზეპირში.

7. დაუსწრებელი სკოლების სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტებსა და ჯგუფებში გადასაყვანი გამოცდები ტარდება იმავე პუნქტებსა და ჯგუფებში.

ინდივიდუალური დაუსწრებლები, რომლებიც სკოლაში ცხადდებოდნენ და ჩათვლებს აბარებდნენ, გამოცდებს გადასაყვანი კლასის კურსზე აბარებენ მეცადინეობის ადგილზე საგამოცდო ინსტრუქციით. გათვალისწინებულ საგნებში, ხოლო ის მოსწავლე-დაუსწრებლები, რომლებიც არ ესწრებოდნენ მეცადინეობას და ჩასათვლელ თემებს მხოლოდ წერილობით წარმოადგენენ, გამოცდებს აბარებენ მოცემული კლასის ყველა სასწავლო საგანში. ტექსტებს წერითი და ბილეთებს ზეპირი გადასაყვანი გამოცდებისათვის ადგენენ იმ საღამოს ან დაუსწრებელი სკოლის მასწავლებლები, რომლებშიც გამოცდებს აბარებენ დაუსწრებლები და მათ ამტიკებს სკოლის დირექტორი ან მისი მოადგილე. სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში.

დაუსწრებელი სკოლის სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტებისა (ჯგუფების) და ინდივიდუალური სწავლების XI კლასის მოსწავლეებმა, რომელთაც საშუალება არ აქვთ დაუსწრებელ სკოლაში

ჩააბარონ გამოცდები, განათლების სამინისტროს ნებართვით შეიძლება ეს გამოცდები ჩააბარონ მოცემული სკოლის სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტში (ჯგუფში). ამ შემთხვევაში დაუსწრებელ-თაგან გამოცდების მისაღებად, სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტებში (ჯგუფებში), დადგენილი წესის თანახმად, იქმნება საგამოცდო კომისია. დოკუმენტებს განათლების შესახებ ვასცემს დაუსწრებელი სკოლა სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტიდან (ჯგუფიდან) გადმარგზავნილი საგამოცდო ოქმებისა და საშუალო განათლების ატესტატში შესატან საგნებში მიღებული საბოლოო ნიშნების საფუძველზე.

შ ე ნ ი შ მ ნ ა :

1. დღის რვაწლიანი სკოლის ბაზაზე მყოფი სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტის (ჯგუფის) XI კლასების მოსწავლეები და ინდივიდუალური დაუსწრებლები საშუალო განათლების ატესტატის მისაღებ გამოცდებს ამავე წესით აბარებენ. თუ რაიონში არ არის დაუსწრებელი სკოლა, განათლების სამინისტროს ნებართვით შეიძლება ეს გამოცდები ჩააბარონ ერთ-ერთ უახლოეს დღის საშუალო სკოლაში, რომელსაც დაეკისრება ატესტატების გაცემა. ეს წესი უნდა განხორციელდეს 8-წლიანი სკოლის ბაზაზე მომუშავე საღამოს მეთერთმეტე კლასელებზეც.

2. გამოსაშვები გამოცდები ბათუმის მეზღვაურთა და მეთევზეთა რესპუბლიკურ სკოლებში შეიძლება ჩატარდეს წელიწადში ოთხჯერ, მათთვის მოსახერხებელ დროს.

8. გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლეები, რომელთაც აქვთ წლიური არაღამაკმაყოფილებელი შეფასება ყოფაქცევაში, არ დაიშვებიან გამოცდებზე. საშუალო სკოლის დამამთავრებელი გამოცდები მათ შეუძლიათ ჩააბარონ სამუშაო ადგილიდან დადებითი დახასიათების წარმოდგენის შემდეგ, მომდევნო სამი წლის განმავლობაში, ერთ საგამოცდო პერიოდში იმავე სკოლაში, ხოლო საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლის შემთხვევაში — ერთ-ერთ რომელიმე სკოლაში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილების ნებართვით.

ყველა გამოცდის წარმატებით ჩაბარების შემთხვევაში კურსდამთავრებულს ეძლევა ჩვეულებრივი ნიმუშის ატესტატი. ყოფაქცევაში შეფასების საკითხი, სამუშაო ადგილიდან წარმოდგენილი

დახასიათების ვათვალისწინებით, წყდება იმ სკოლის პედსაბჭოს მიერ, რომელიც იძლევა ატესტატს.

9. IV-VII, VIII, IX, (X საღამოს) კლასების იმ მოსწავლეებს, რომელთაც წლიური ან საგამოცდო არაღამაკმაყოფილებელი შეფასება აქვთ არა უმეტეს ორ საგანში, 1-დან 22 ივნისამდე აღნიშნულ საგნებში, სკოლის დირექტორის მიერ დამტკიცებული ცხრილის მიხედვით, ჩაუტარდება ყოველდღიური დამატებითი მეცადინეობა. დასწრებას უზრუნველყოფენ კლასის ხელმძღვანელები. 22-23 ივნისს ჩატარდება დამატებითი გამოცდები. მათი კლასიდან კლასში გადაყვანის ან იმავე კლასში დატოვების საკითხი გადაწყდება პედაგოგიური საბჭოს დასკვნით სხდომაზე.

საშემოდგომო გამოცდები ეძლევათ X (XI) დამამთავრებელი კლასების მოსწავლეებს, რომელთაც წლიური და საბოლოო ნიშნების საფუძველზე მიიღეს არაღამაკმაყოფილებელი შეფასება არა უმეტეს ორ საგანში, აგრეთვე ყველა სხვა კლასის მოსწავლეებს, რომელთაც ავადყოფობის ან სხვა განსაკუთრებული მიზეზის გამო ვერ შეძლეს გამოცდების ჩაბარება.

დამატებითი და საშემოდგომო გამოცდები ტარდება სკოლის დირექტორის მიერ დამტკიცებული ცხრილისა და მოქმედი საგამოცდო ინსტრუქციის შესაბამისად.

10. მოსწავლეები, რომელთაც არაღამაკმაყოფილებელი წლიური და საბოლოო შეფასება მიიღეს სამ და მეტ საგანში, აგრეთვე ისინი, ვინც ვერ ჩააბარა თუნდაც ერთი დამატებითი ან საშემოდგომო გამოცდა, დატოვებულ იქნებიან იმავე კლასში.

გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლეები, რომელნიც არ იქნენ დაშვებული გამოცდებზე ან ვერ ჩააბარეს საგაზაფხულო გამოცდები ორზე მეტ საგანში, ან საშემოდგომო გამოცდა თუნდაც ერთ საგანში, გადიან სკოლიდან. მათ ეძლევათ უფლება მომდევნო წელს იმავე სკოლაში ჩააბარონ გამოცდები იმ საგნებში, რომლებშიც ჰქონდათ არაღამაკმაყოფილებელი შეფასება. საცხოვრებლად სხვაგან გადასვლის შემთხვევაში შეუძლიათ გამოცდები ჩააბარონ სკოლაში, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილების ნებართვით. თუ მომდევნო წელს ისინი ვერ ჩააბარებენ გამოცდას თუნდაც ერთ საგანში, უფლება მიე-

ცემათ შემდეგში საშუალო სკოლის დამამთავრებელი გამოცდები ჩააბარონ ექსტერნად ექსტერნებისათვის გამოცდების ჩატარების შესახებ სსრკ განათლების მინისტრის 1972 წ. 17 თებერვლის № 21 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად (იხ. დანართი № 8).

11. გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლეები, რომელთაც მოუსწრებლობისა და ავადმყოფობის გამო ვერ შეძლეს საშუალო სკოლის დამთავრება, მათი სურვილით შეიძლება დატოვებულ იქნენ მეორე წელს იმავე კლასში.

12. პედაგოგიური საბჭოს დადგენილება, მოსწავლეთა გადაყვანის ან გამოცდებზე დაშვების, იმავე კლასში დატოვების, გადაყვანის ან გამოცდების საშემოდგომოდ გადატანის შესახებ; ფორმდება ოქმში და სამი დღის განმავლობაში წერილობით ეცნობება მოსწავლეებსა და მათ მშობლებს, ხოლო სალამოსა და დაუსწრებელი სკოლების მოსწავლეებისა — წარმოების ხელმძღვანელებსაც, სადაც აღნიშნული იქნება გამოცდების ვადები, მათთვის კანონით გათვალისწინებული შვებულების მისაცემად.

II. გამოცდების ჩატარება

13. საგამოცდო საგნებს, გამოცდების რაოდენობას, მათი ჩატარების წესს, ფორმასა და ვადებს, ტექსტებს — წერიითი გამოცდებისათვის, თხზულებათა თემებს, საგამოცდო ბილეთებს გამოსაშვებ X (XI) კლასებში ამტკიცებს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო. ამასთან, გამოსაშვები კლასების ზეპირი გამოცდების ბილეთები ისტორიასა და საზოგადოებათმცოდნეობაში, მათემატიკაში, ფიზიკაში დგება სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს ტიპობრივი ბილეთების შესაბამისად.

ზეპირი გამოცდები რუსულ, აზერბაიჯანულ და სომხურ ენაზე სწავლების სკოლების X (XI) გამოსაშვებ კლასებში ტარდება რსფსრ, აზერბაიჯანის სსრ, სომხეთის სსრ და საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროების მიერ შედგენილი ბილეთებით.

14. საგამოცდო კომისიების შემადგენლობას VIII, X (XI) გამოსაშვებ კლასებში, სკოლის დირექტორის წარდგინებით, ამტკიცებს ქალაქის (რაიონის) სახალხო განათლების განყოფილება, რომლის

გამგებლობაშიც შედის სკოლა, არა უგვიანეს ორი კვირისა გამოცდების დაწყებამდე. აუცილებლობის შემთხვევაში სკოლაში შეიძლება შეიქმნას რამდენიმე საგამოცდო კომისია.

15. საგამოცდო კომისიის შემადგენლობაში შედიან: თავმჯდომარე (დირექტორი, მისი მოადგილე სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში ან მასწავლებელი სკოლის დირექტორის წარდგინებით), საგნის მასწავლებელი და კომისიის წევრები: X (XI) კლასებში — ორი, VIII კლასებში — ერთი, იმავე ან მონათესავე საგნის მასწავლებლები. გადასაყვან კლასებში გამოცდას ატარებს საგნის მასწავლებელი და ასისტენტი.

16. განათლების განყოფილების გამგეები კომისიის წევრებად ამტკიცებენ უმაღლესი განათლების მქონე მასწავლებლებს. საჭირო შემთხვევაში კომისიის შემადგენლობაში შეჰყავთ სხვა სკოლის უმაღლესი განათლების მქონე მასწავლებლები.

კომისიის წევრებად უმაღლესი განათლების არმქონე მასწავლებლები შეიძლება დამტკიცდნენ მხოლოდ განსაკუთრებულ შემთხვევაში.

გამოცდებზე განათლების განყოფილებები აგზავნიან თავიანთ წარმომადგენლებს. საგამოცდო ინსტრუქციის დაცვაზე პასუხისმგებლობა ეკისრება სკოლის დირექტორს.

17. საგამოცდო ბილეთებს გადასაყვანი გამოცდებისათვის და მასალას ზეპირი გამოცდებისათვის: წინადადებებს — გასარჩევად მშობლიურ ენაში (სწავლების ენაში), მაგალითებსა და ამოცანებს მათემატიკაში, ფიზიკაში აღგენენ მასწავლებლები. განიხილება საგნობრივი მეთოდგაერთიანებების სხდომებზე და ამტკიცებს სკოლის დირექტორი გამოცდების დაწყებამდე არა უგვიანეს ათი დღისა. ეს მასალა არ უნდა იყოს ცნობილი მოსწავლეთათვის.

18. საგამოცდო თემებსა და სამუშაოების ტექსტებს წერითი გამოცდებისათვის ყველა უწყების საშუალო სკოლის დამამთავრებელი X (XI) კლასებისათვის ამზადებს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო.

VIII კლასებს წერითი საგამოცდო მასალებით უზრუნველყოფენ განათლების განყოფილებები, ხოლო სხვა დანარჩენ კლასებს — თვით სკოლები.

19. გამოცდები ტარდება სკოლის დირექტორის მიერ დამტკი-

ცებული ცხრილით, რომელიც გამოცდების დაწყებამდე 10 დღით ადრე გამოიკვრება მასწავლებელთა, მოსწავლეთა და მშობელთათვის გასაცნობად. ცხრილში გათვალისწინებული უნდა იქნეს:

— დღეში არა უმეტეს ერთი გამოცდისა თითოეულ კლასში;

— გამოცდებს შორის შესვენების ხანგრძლივობა თითოეული სასწავლო საგნის კურსის მოცულობის გათვალისწინებით;

— წერიტი გამოცდის ზეპირზე ადრე ჩატარება, თუ საგანში ორი გამოცდაა დაწესებული;

— წერიტი გამოცდების ჩატარების ორი ვადა გადასაყვან კლასებში, თუ ეს პარალელური კლასების არსებობითაა გამოწვეული.

20. მოსწავლეებს ეკრძალებათ გამოცდებზე რვეულების, სახელმძღვანელოების, სასწავლო და საცნობარო მასალის მოტანა.

21. მოსწავლეებს ზეპირი პასუხებისათვის მოსამზადებლად ეძლევათ სკოლის შტამპდასმული ქაღალდი.

22. მოსწავლეები, რომელთაც წერიტი სამუშაო შეასრულეს, შვად შესრულებულ სამუშაოსთან ერთად აბარებენ მას საცამოცდო კომისიას და გადიან საკლასო ოთახიდან. მოსწავლეები, რომელთაც განკუთვნილ დროში ვერ დაამთავრეს სამუშაო, აბარებენ დაუმთავრებელ ნაწერს.

23. საგამოცდო წერიტი ნამუშევრები ინახება სკოლის დირექტორთან. მასწავლებელი მათ ასწორებს სკოლაში, საგამოცდო კომისიის წევრებთან ერთად.

24. თუ მოსწავლეთა რიცხვი 20-ს აღემატება, ზეპირი გამოცდისას კლასი ორ ჯგუფად იყოფა, მაგრამ გამოცდა ერთ დღეს ტარდება. თითოეულ ჯგუფს ეძლევა მოცემულ საგანში ბილეთებისა და დამატებათა სრული კომპლექტი. ერთ და იმავე ჯგუფში ნახმარი ბილეთების განმეორებით გამოყენება არ შეიძლება.

შენიშვნა:

დამატებითი მასალა (ტექსტები, ამოცანები, მაგალითები) პარალელური კლასებისათვის სხვადასხვა ვარიანტად უნდა შედგეს, ხოლო იმ კლასისათვის, რომელიც ორ ჯგუფად იყოფა, დამატებით მასალას მასწავლებელი ერთ ვარიანტად ადგენს.

25. პასუხისათვის მოსამზადებლად გამოსაცდელს ეძლევა 15 — 20 წუთი.

26. მოსწავლეს, რომელიც საგამოცდო ბილეთის აღებისთანავე განაცხადებს, რომ არ შეუძლია უპასუხოს მოცემულ კითხვებზე, საგამოცდო კომისიის ნებართვით შეუძლია აიღოს მეორე ბილეთი; ამასთან, შეფასებისას აკლდება ერთი ნიშანი.

27. საგამოცდო კომისიის წევრები, ისმენენ რა მოსწავლის პასუხს ბილეთის მიხედვით, აწყვეტინებენ მხოლოდ საჭირო შემთხვევაში. გამოსაცდელს შეიძლება მიეცეს დამატებითი კითხვები, როგორც წესი, ბილეთებით გათვალისწინებული მასალის ფარგლებში; თუ მოსწავლე, ბილეთზე პასუხის გაცემისას, ვერ გამოამკლავნებს მასალის დამაკმაყოფილებელ ცოდნას, დამატებით შეიძლება დაესვას კითხვები პროგრამის სხვა განყოფილებიდან.

მოსწავლეებს შეიძლება მისცენ შეკითხვა მხოლოდ გამომცდელმა მასწავლებელმა, საგამოცდო კომისიის წევრებმა და იმ პირთ, რომელთაც სკოლის ინსპექტორების უფლება აქვთ.

28. ზეპირი გამოცდების დროს მოსწავლეთათვის, იმათ გარდა, ვინც უკვე აიღო ბილეთი, წესდება შესვენება ყოველი აკადემიური საათის შემდეგ. ამასთან, გამოძახებული მოსწავლის გამოკითხვა არ წყდება. პასუხის დამთავრების შემდეგ მოსწავლე გადის კლასიდან.

29. ყოველი გამოცდის ჩატარების შემდეგ კომისია აფასებს მოსწავლეთა პასუხებს, წერს ნიშნებს და შეაქვს საგამოცდო ოქმში. ოქმს ხელს აწერს მოცემული საგნის საგამოცდო კომისიის ყველა წევრი.

30. მოსწავლის წერიტი ნამუშევრის ან ზეპირი გამოცდის შეფასებისას, საგამოცდო კომისიის წევრთა შორის აზრთა სხვადასხვაობის შემთხვევაში, საკითხი წყდება ხმის უმრავლესობით. კომისიის იმ წევრთა აზრი, რომლებიც არ ეთანხმებიან უმრავლესობის გადაწყვეტილებას, შეტანილ უნდა იქნეს ოქმში. იმ შემთხვევაში, თუ კომისიის თავმჯდომარე არ ეთანხმება უმრავლესობის აზრს, საბოლოო გადაწყვეტილებას ღებულობს განათლების განყოფილება.

31. ზეპირ გამოცდაზე მიღებული შეფასება მოსწავლეს უნდა გამოუცხადონ გამოცდის დამთავრების შემდეგ, ხოლო წერიტი გამოცდის ნიშანი — მომდევნო გამოცდის ჩატარებამდე. კატეგორიულად იკრძალება საგამოცდო კომისიის წევრებს გარდა

გამოცდაზე სხვა პირთა დაშვება განათლების განყოფილების ნებართვის გარეშე.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

ცნობას გადასაყვანი გამოცდების თაობაზე საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო გამოაქვეყნებს გამოცდებამდე რამდენიმე დღით ადრე.

32. კლასიდან კლასში გადასაყვან წერით გამოცდებზე კარნახს ეთმობა 1, შინაარსის გადმოცემას — 2 ხოლო თხზულებას — 4 ასტრონომიული საათი; წერით გამოცდას ალგებრა და ანალიზის საწყისებში საღამოს X გადასაყვან კლასში — 3 ასტრონომიული საათი.

მოსწავლეებს, რომლებიც წერენ შინაარსს საპროგრამო მასა-ლიდან ან თხზულებას, გამოცდაზე ეძლევათ სამი თემა, რომელთა-გან აირჩევენ ერთ-ერთს.

33. როგორც წესი, ტექსტებს, თემებს, ამოცანებსა და მაგალი-თებს წერითი გამოცდებისათვის გადასაყვან კლასებში და აგრეთვე საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელი სკოლების X კლასებში ყვე-ლა საგამოცდო საგანში რამდენიმე ვარიანტად (არანაკლები 3-სა თითოეული კლასისათვის) ადგენს საგნის მასწავლებელი და 25 მი-სამდე დასამტკიცებლად წარუდგენს სკოლის დირექტორს, რომე-ლიც უშუალოდ გამოცდის წინ დამტკიცებულ ვარიანტს გადასცემს მასწავლებელს. პასუხისმგებლობა ამ მასალების საიდუმლოების დაცვაზე ეკისრება სკოლის დირექტორსა და საგნის მასწავლებელს. მათემატიკის წერით გამოცდაზე ამოცანები და მაგალითები მიეცე-მათ თანაბარი სიძნელის ორ ვარიანტად.

34. IV, V, VI, VII და IX, აგრეთვე საღამოს სკოლების X კლა-სებში წერითი საგამოცდო სამუშაოები შესრულებდა სკოლის შტამპ-დასმულ სპეციალურ ფურცლებზე.

35. სოფლის ერთკომპლექტიანსა და ორკომპლექტიან დაწყე-ბით სკოლებში, სადაც არის IV კლასი, გამოცდების ჩატარების შემ-თხვევაში განათლების განყოფილების გადაწყვეტილებით, იქმნება საგამოცდო კომისიები, რომელთა შემადგენლობაში შედიან ერთ-კომპლექტიანი და ორკომპლექტიანი IV კლასების ახლომდებარე რვა-წლიანი და საშუალო სკოლების შესაბამისი საგნის მასწავლებლები. ამასთან, თითოეული IV კლასის მასწავლებელი ასისტენტის თანდას-წრებით ამოწმებს თავისი კლასის მოსწავლეების ცოდნას.

IV. გამოსაუყვები გამოცდები VIII კლასში

36. ყველა ტიპის ქართული სკოლების VIII კლასებში ტარდება გამოცდები: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — ზეპირი, ალგებრაში — წერითი, ხოლო რუსულ, სომხურ და აზერბაიჯანულ სკოლებში — მშობლიურ ენაში — ზეპირი, ალგებრაში — წერითი. აღნიშნულ საგნებს ემატება გამოცდა ერთ-ერთ იმ საგანში, რომელსაც აირჩევს თვით სკოლა. გადაწყვეტილება მესამე საგამოცდო საგნის შესახებ გამოაქვს პედაგოგიურ საბჭოს, რის შესახებაც მეორე დღესვე აცნობებს განათლების განყოფილებას. ამასთან ერთად, რიგი საგნების უცხოურ ენაზე სწავლების სკოლებში მესამე საგნად ჩაითვლება ზეპირი გამოცდა უცხოურ ენაში.

37. წერითი საგამოცდო სამუშაოები VIII კლასში სრულდება შტამპიან ფურცლებზე, რომელსაც დირექტორი საგამოცდო პაკეტთან ერთად ღებულობს სახალხო განათლების განყოფილებაში.

38. მოსწავლეები, რომლებსაც არადაამკმაყოფილებელი წლიური ან საბოლოო შეფასება აქვთ მშობლიურ (სკოლაში სწავლების) ენაში, დამატებით აბარებენ ზეპირ და წერით გამოცდას ამ საგანში.

მოსწავლეები, რომელთაც წლიური არადაამკმაყოფილებელი შეფასება აქვთ ალგებრაში, ამ საგანში როგორც წერით, ისე ზეპირ გამოცდას აბარებენ დამატებით გამოცდაზე.

39. VIII კლასში წერით გამოცდაზე ალგებრაში მოსწავლეებს ეძლევათ ერთი ამოცანა და ოთხი მაგალითი განვლილი მასალიდან, წინა კლასში შესწავლილი ძირითადი საკითხების გათვალისწინებით. ამოცანები და მაგალითები მიეცემათ თანაბარი სიძნელის ორ ვარიანტად. წერით გამოცდას ალგებრაში ეთმობა 3 ასტრონომიული საათი, თხზულებაზე მუშაობას — 4.

40. VIII კლასებისათვის საგამოცდო მასალებს — ამოცანებსა და მაგალითებს ადგენენ რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების განყოფილებები, ამრავლებენ მათ თავიანთი სკოლების რაოდენობის მიხედვით და დახურული პაკეტით, რომლებზეც აღნიშნულია გამოცდების ჩატარების თარიღი, გადასცემენ სკოლების დირექტორებს: ქალაქისას — გამოცდის დღეს, ხოლო სოფლისას — გამოცდის წინა დღეს.

V. საშუალო სკოლის კურსის დამამთავრებელი გამოცდები

41. საშუალო განათლების ატესტატის მისაღები გამოცდები, ქართულ, სომხურ და აზერბაიჯანულ სკოლებში ტარდება შემდეგ საგნებში:

მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — წერითი, მშობლიურ ლიტერატურაში — ზეპირი, რუსულ ენასა და ლიტერატურაში — ზეპირი, ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — წერითი, სსრ კავშირის ისტორიასა და საზოგადოებათმცოდნეობაში — ზეპირი, ფიზიკაში — ზეპირი; რუსულ სკოლებში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — წერითი, მშობლიურ ლიტერატურაში — ზეპირი, ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — წერითი, ისტორია — საზოგადოებათმცოდნეობაში — ზეპირი, ფიზიკაში — ზეპირი, უცხოურ ენაში — ზეპირი. რიგი საგნების უცხოურ ენაზე სწავლების ქართულ სკოლებში ტარდება უცხოურ ენაში გამოცდა 25-დან 30 მინამდე, ძირითადი გამოცდების დაწყებამდე.

შ ე ნ ი შ ე ნ ა :

სალამოს (ცვლიანი) ქართული, სომხური და აზერბაიჯანული სკოლების XI კლასებში გამოცდა ტარდება არა ალგებრა და ანალიზის საწყისებში, არამედ მათემატიკაში (წერა).

წერით გამოცდაზე მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში ეძლევათ 3 თემა: ორი — პროგრამული მასალიდან, ერთი — თავისუფალი. მოსწავლეებს აქვთ არჩევის უფლება.

წერით გამოცდაზე ალგებრა და ანალიზის საწყისებში ეძლევათ ხუთი მაგალითი X (XI) კლასში შესწავლილი მასალისა და წინა კლასებში გავლილი ძირითადი საკითხების გათვალისწინებით. ამოცანა და მაგალიტები ალგებრა და ანალიზის საწყისებში მიეცემათ ერთ ვარიანტად.

42. წერითი სამუშაოს შესასრულებლად მოსწავლეებს ეძლევათ მშობლიურ ლიტერატურაში 6 ასტრონომიული საათი, მათემატიკაში — 4.

43. საგამოცდო თემებს თხზულებისათვის მშობლიურ ლიტერატურაში, ამოცანებსა და მაგალიტებს — მათემატიკაში X (XI) გამოსაშვები კლასებისათვის ადგენს და უშუალოდ გამოცდის წინ რადიოთი გადასცემს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო.

ასსრ განათლების სამინისტროები, ავტონომიური ოლქის რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების განათლების განყოფილებები უზრუნველყოფენ სკოლებში საგამოცდო თემებისა და მასალების გადაცემის შეუფერხებელ მიღებას საგამოცდო ინსტრუქციას ზუსტი დაცვით.

44. X (XI) კლასების საგამოცდო წერიითი ნამუშევრები სრულდება სპეციალურ შტამპიან ფურცლებზე, რომლებსაც სკოლის დირექტორი ლებულობს განათლების განყოფილებაში.

შ ე ნ ი შ ზ ნ ა :

რესპუბლიკური დაუსწრებელი სკოლები საგამოცდო საწერ ქაღალდს იღებენ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროდან.

45. გამოსაშვები X (XI) კლასების იმ მოსწავლეებს, რომელნიც ავადმყოფობის გამო ვერ გამოცხადდნენ გამოცდაზე, პედაგოგიური საბჭოს დადგენილებით უფლება ეძლევათ საშუალო განათლების ატესტატის მისაღები გამოცდები ჩააბარონ ახალი სასწავლო წლის დაწყებამდე, 22-დან 30 აგვისტომდე.

46. საგამოცდო კომისია ავსებს ოქმს ორ ეგზემპლარად, რომელთაგან ერთი რჩება სკოლაში, მეორე ეგზავნება რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილებას.

შ ე ნ ი შ ზ ნ ა :

ასს რესპუბლიკისა და ავტონომიური ოლქის სკოლებისათვის სავალდებულოა მესამე ოქმის შევსება. იგი ეგზავნება შესაბამისად ასსრ განათლების სამინისტროებსა და ავტონომიური ოლქის განათლების განყოფილებას.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ეგზავნება საშუალო სკოლის კურსდამთავრებულთა სიები აღნიშვნით — რა სახის ატესტატი მიეცა. სიების სისწორეზე პირადი პასუხისმგებლობა ეკისრებათ ასსრ განათლების მინისტრებს, ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს, სკოლის დირექტორებს.

47. ყველა საგამოცდო წერიითი ნამუშევარი, რომელიც სკოლის საგამოცდო კომისიის მიერ შეფასებულია „5“-ზე, გამოცდის მომდევნო დღეს შესამოწმებლად ეგზავნება სახალხო განათლების განყოფილებას.

ოქროს მედლით დაჯილდოების კანდიდატთა საგამოცდო წესრიგი ნამუშევრები რეცენზიებითა და რაიონების (ქალაქების) სახალხო განათლების განყოფილებათა, აფხაზეთისა და აქავენი განათლების სამინისტროების, სამხრეთ ოსეთის საოლქო და თბილისის საქალაქო განათლების განყოფილების კომისიების შეფასებით, არაუგვიანეს 10 ივნისისა (მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში) და 15 ივნისისა ალგებრა და ანალიზის საწყისებში, წარედგინება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს.

დამამთავრებელ X (XI) კლასის მოსწავლეები, რომელთაც არადამაკმაყოფილებელი წლიური შეფასება აქვთ ენაში, რომელზეც მიმდინარეობს სწავლება სკოლაში, გაზაფხულზე აბარებენ ზეპირ გამოცდას ლიტერატურაში, ხოლო შემოდგომაზე წერენ თხზულებას. მოსწავლეები, რომელთაც არადამაკმაყოფილებელი წლიური და საბოლოო შეფასება აქვთ ენასა და ლიტერატურაში ან მხოლოდ ლიტერატურაში, შემოდგომაზე აბარებენ გამოცდას ლიტერატურაში და წერენ თხზულებას.

დამამთავრებელი X (XI) კლასის მოსწავლეები, რომელთაც რუსულ ენასა და ლიტერატურაში (არარუსულ სკოლებში) „3“-ზე დაბალი წლიური ნიშანი აქვთ, შემოდგომაზე აბარებენ მხოლოდ ზეპირ გამოცდას და მიღებული ნიშანი დაეწერებათ როგორც ენაში, ისე ლიტერატურაში. იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეებს „3“-ზე დაბალი შეფასება აქვთ სსრ კავშირის ისტორიაში, საგაზაფხულო გამოცდას აბარებენ საზოგადოებათმცოდნეობაში, ხოლო შემოდგომაზე — ისტორიაში და პირიქით.

გამოცდაზე სსრ კავშირის ისტორიასა და საზოგადოებათმცოდნეობაში ორი ნიშანი იწერება: ერთი — სსრ კავშირის ისტორიაში და მეორე — საზოგადოებათმცოდნეობაში.

დამამთავრებელი X (XI) კლასების მოსწავლეებს, რომელთაც 3-ზე დაბალი წლიური შეფასება აქვთ ალგებრა და ანალიზის საწყისებში, შემოდგომაზე აბარებენ წერით და ზეპირ გამოცდას ამ საგანში.

48. გამოცდების დამთავრების შემდეგ სკოლის პედაგოგიური საბჭო, საგამოცდო კომისიის ყველა წევრის მონაწილეობით, იხილავს გამოცდების შედეგებს და ოქმების საფუძველზე წყვეტს სა-

53. გადასაყვანი და VIII კლასების მოსწავლეთათვის გამოსაშვები გამოცდების საშემოდგომოდ გადატანის საკითხს გადაწყვეტს ქალაქის (რაიონის) განათლების განყოფილება, ხოლო საშუალო განათლების ატესტატზე გამოცდებისას — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო.

VII. რვაწლიანი და საშუალო განათლების შესახებ დოკუმენტების გაფორმება და გაცემა

54. რვაკლასდამთავრებულ მოსწავლეებს მიეცემათ რვაწლიანი განათლების მოწმობა, საშუალო სკოლადამთავრებულებს — საშუალო განათლების ატესტატი.

55. რვაწლიანი განათლების მოწმობასა და საშუალო განათლების ატესტატს მოსწავლეები დებულობენ სკოლაში, სადაც მათ დაამთავრეს რვა კლასი ან დაასრულეს საშუალო განათლება.

იმ შემთხვევაში თუ VIII, X (XI) გამოსაშვები კლასების მოსწავლე იმყოფებოდა სამკურნალო დაწესებულებაში (საავადმყოფო, სანატორიუმი), სადაც ტარდებოდა მეცადინეობა, მოწმობას ან ატესტატს დებულობს სამკურნალო დაწესებულებაში მიღებული შეფასების გათვალისწინებით იმ სკოლაში, სადაც მუდმივად სწავლობდა.

56. რვაწლიანი განათლების მოწმობა და საშუალო განათლების ატესტატი შეივსება ფაქიზად და გარკვევით — შავი ტუშით. ხელს აწერს სკოლის დირექტორი, დირექტორის მოადგილე სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში და არანაკლებ სამი მასწავლებლისა.

თუ სკოლის შტატში სასწავლო-აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში დირექტორის მოადგილის თანამდებობა არ არის გათვალისწინებული, მის მაგიერ, დირექტორის მითითებით, ხელს აწერს ერთ-ერთი მასწავლებელი. სკოლის გერბიანი ბეჭდის ანაბეჭდი უნდა იყოს გარკვეული, იკითხებოდეს ადვილად. დაუშვებელია წაშლა და შესწორება, გრაფების შეუფასებლად დატოვება. კურსდამთავრებულის გვარი, სახელი, მამის სახელი, დაბადების თვე და წელი იწერება მთლიანად და პასპორტის მონაცემების შესაბამისად, ხოლო რვაკლასდამთავრებულისა, რომელსაც ჯერ არ აქვს პასპორტი — დაბადების მოწმობის ჩანაწერების შესაბამისად. სრულად

უნდა იქნეს ნაჩვენები დოკუმენტის გამცემი სკოლის ნომერი და ადგილმდებარეობა. რვაწლიანი განათლების მოწმობა და საშუალო განათლების ატესტატი საქართველოს სსრ სკოლებში ივსება ორ ენაზე — ქართულსა და რუსულზე.

ნიშნები მოწმობასა და ატესტატში ყველა საგანში იწერება ციფრებით და სიტყვიერად — ფრჩხილებში: 5 (ფრიადი), 4 (ყარგი), 3 (საშუალო), ხოლო ცალკეულ დისციპლინებში, სადაც შემოღებულია ჩათვლითი სისტემა — „ჩაეთვალა“ ან „არ ჩაეთვალა“.

57. მოსწავლეებს, რომლებსაც მათგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო არ აქვთ შეფასება უცხოურ ენაში, ფიზიკურ კულტურაში, შრომით სწავლებაში, სახვით ხელოვნებაში, მუსიკასა და სიმღერაში, რვაწლიანი განათლების მოწმობასა და საშუალო განათლების ატესტატში ეწერებათ — „არ უსწავლია“. მოსწავლეებს, რომლებიც გათავისუფლებულნი იყვნენ ფიზიკური კულტურისა და შრომითი სწავლების მეცადინეობიდან ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო, ჩაეწერებათ — „გათავისუფლებულია“.

58. მოსწავლეებს, რომლებიც გათავისუფლებულნი არიან გამოცდებიდან, მოწმობასა და ატესტატში ჩაეწერებათ წლიური ნიშნები.

59. მოსწავლეებს, რომელთაც შესწავლეს ფაკულტატიური კურსი, რვაწლიანი განათლების მოწმობაში, ატესტატში საშუალო განათლების შესახებ გაუკეთდება შესაბამისი ჩანაწერი შეფასების ნიშნის გარეშე.

შ ე ნ ი შ ს ნ ა :

საგამოცდო კომისიების დამტკიცების, მოსწავლეთა გამოცდებიდან გათავისუფლების, ატესტატებისა და მოწმობების გაცემის საკითხი იმ სკოლებში, რომლებიც არ შედიან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სისტემაში, განიხილება და წყდება შესაბამისი სამინისტროსა და უწყებათა სასწავლო დაწესებულებების განყოფილების მიერ.

რვაწლიანი განათლების მოწმობა

60. რვაწლიანი განათლების მოწმობაში ნიშნები ჩაიწერება IV—VIII კლასების სასწავლო გეგმაში შემავალ ყველა საგანში და ყოფაქცევაში, რომელიც გამოიჩინა VIII კლასში.

61. მოსწავლის ყოფაქცევის შეფასება ჩაიწერება სიტყვებით:

„სანიმუშო“, „დამაკმაყოფილებელი“ ან „არადამაკმაყოფილებელი“.

62. რეაწლიანი განათლების მოწმობის რეგისტრირება ხდება ბლანკებისა და რეაწლიანი განათლების მოწმობის აღრიცხვისა და გაცემის წიგნებში.

საშუალო განათლების ატესტატი

63. საშუალო განათლების ატესტატში ნიშნები ჩაიწერება IX—X (XI) კლასების სასწავლო გეგმაში შემავალ ყველა საგანში, აგრეთვე ყოფაქცევაში, რომელიც გამოიჩინა გამოსაშვებ X (XI) კლასში.

64. მოსწავლეთა ყოფაქცევის შეფასება ჩაიწერება სიტყვებით: „სანიმუშო“ ან „დამაკმაყოფილებელი“.

გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლე, რომელიც არ იქნა დაშვებული ან ვერ ჩააბარა საშემოდგომო გამოცდები, ღებულობს მოწმობას, რომელშიც ნაჩვენებია წლიური ან საბოლოო (თუ აბარებდა გამოცდებს) ნიშნები ყველა საატესტაციო საგანში და შეფასება ყოფაქცევაში (იხ. დანართი № 12).

65. X (XI) კლასის მოსწავლე, რომელსაც არადამაკმაყოფილებელი წლიური შეფასება აქვს ყოფაქცევაში, მიიღებს ცნობას, რომ მოისმინა ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლის კურსი. ცნობაში ჩაიწერება ნიშნები ყველა სასწავლო საგანში, რომლებიც გათვალისწინებულია IX—X (XI) კლასებისათვის სასწავლო გეგმით (იხ. დანართი № 13).

66. მოსწავლე სპორტსმენი, რომელიც X (XI) დამამთავრებელ კლასში სწავლის პერიოდში დროებით იქნა მიმავრებული სხვა სკოლაზე და თავისუფლდება. გამოცდიდან, ატესტატს იღებს თავის ყოფილ სკოლაში.

67. საშუალო განათლების ატესტატების რეგისტრაცია წარმოებს საშუალო განათლების ატესტატების აღრიცხვისა და გაცემის წიგნში.

VIII. საგამოცდო ანგარიშგება

68. ყველა წერიტი ნამუშევარი, რომელიც მოსწავლეებმა შეასრულეს გამოცდებზე, ბილეთები და დამატებითი მასალა, რომლებითაც ზებირი გამოცდები წარმოებდა, აგრეთვე გადასაყვანი, და-

მამთავრებელი და საშუალო განათლების ატესტატზე ჩატარებულ
გამოცდების ოქმები, გამოცდებზე ექსტერნად დაშვებულთა საბუ-
თებთან ერთად, სკოლაში ინახება 5 წლის განმავლობაში. 5 წლის
შემდეგ საბოლოო შეფასების უწყისები ბარდება შესანახად ქალა-
ქის (რაიონის) არქივს, დანარჩენი მასალა დადგენილი წესის მიხედ-
ვით ნადგურდება.

69. გადასაყვანი, გამოსაშვები და საშუალო განათლების ატეს-
ტატზე ჩასაბარებელი გამოცდების საერთო შედეგები განხილულ
უნდა იქნეს სკოლის პედაგოგიური საბჭოს დასკვნით სხდომაზე.

70. გადასაყვანი, გამოსაშვები და საშუალო განათლების ატეს-
ტატზე გამოცდების ორგანიზაციისა და ჩატარების შესახებ რაიმე
აღვილობრივი ინსტრუქციის გამოცემა აკრძალულია.

კატეგორულად აკრძალულია აგრეთვე სკოლის დირექტორები-
საგან გამოცდების შედეგების შესახებ რაიმე ისეთი ცნობების მო-
თხოვნა, რაც სტატისტიკური ანგარიშებით არ არის დაწესებული.

სკოლების სამმართველო

1978 წ. 2 მარტი

რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლების
 მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების შესახებ

I. ზოგადი მითითებანი

მოსწავლეთა ცოდნის შეფასებისათვის დაწესებული ხუთბალიანი ციფრობრივი სისტემის შესაბამისი ნიშნები იწერება მთელი რიცხვებით: 5 (ფრიადი), 4 (კარგი), 3 (საშუალო), 2 (ცუდი), 1 (ძლიერ ცუდი).

მოსწავლეებს, რომლებიც ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო ფიზიკურ კულტურაში სპეციალურ სამედიცინო ჯგუფში მეცადინეობენ, მეოთხედებისა და სასწავლო წლის ბოლოს ეწერებათ „ჩაეთვალა“ ან „არ ჩაეთვალა“. ამავე წესით ხდება ყველა მოსწავლის შეფასება სიმღერაში.

II. ცოდნის შეფასება მეოთხედის ბოლოს

1. მეოთხედური ნიშნის გამოყვანა ხდება საკლასო ჟურნალში შეტანილ მიმდინარე როგორც წერით, ისე ზეპირ შეფასებათა საფუძველზე საშუალო არითმეტიკულის წესით. ამასთან, ნახევარზე მეტი ბალი ჩაითვლება მთელად (მოსწავლის სასარგებლოდ), ნახევარი კი მხოლოდ იმ შემთხვევაში — თუ ბოლო ნიშანი აღმავალია. ამასთან, მხედველობაში უნდა იქნეს მიღებული მოსწავლის რეალური ცოდნა მოცემულ საგანში.

2. იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლე ავადმყოფობით ან სხვა რაიმე საპატიო მიზეზით ჩამორჩა სწავლას, მეოთხედის ბოლოს მისი ცოდნის შემოწმება შეიძლება მეოთხედის განმავლობაში განვლილი მთელი მასალის ფარგლებში.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

ფიზკულტურაში მეოთხედური და წლიური ნიშნების გამოყვანის წესი მითითებულია სპეციალურ ინსტრუქციაში.

III. წლიური და საბოლოო ნიშნის დადგენის წესი

3. წლიური ნიშანი იწერება ოთხივე მეოთხედური ნიშნის საფუძველზე.

4. წლიური ნიშანი „5“ დაიწერება იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლეს არც ერთ მეოთხედში არა აქვს „4“-ზე ნაკლები ნიშანი და ერთ რომელიმე მეოთხედსა და ბოლო მეოთხედში აქვს ნიშანი „5“; მაგალითად: მოსწავლეს, რომელსაც აქვს საგანში მეოთხედების მიხედვით „4“, „4“, „5“, „5“, ან „5“, „4“, „4“, „5“, დაეწერება „5“, მაგრამ იმ მოსწავლეს, რომელსაც აქვს „5“, „5“, „5“, „4“, ან „4“, „4“, „4“, „5“, დაეწერება „4“.

5. წლიური ნიშანი „4“ დაიწერება იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლეს არც ერთ მეოთხედში არა აქვს „3“-ზე ნაკლები ნიშანი და ერთ რომელიმე მეოთხედსა და ბოლო მეოთხედში აქვს ნიშანი „4“. მაგალითად: მოსწავლეს, რომელსაც აქვს საგანში მეოთხედების მიხედვით „3“, „4“, „3“, „4“, ან „4“, „3“, „3“, „4“, შეიძლება დაიწეროს „4“, მაგრამ იმ მოსწავლეს, რომელსაც აქვს „4“, „4“, „4“, „3“, ან „3“, „3“, „3“, „4“, — დაეწერება „3“.

6. წლიური „3“ დაიწერება იმ შემთხვევაში, როდესაც მოსწავლეს ყველა მეოთხედში აქვს ნიშანი „3“ ან აქვს ერთი ან ორი — „2“, მაგრამ არა ბოლო მეოთხედში; მაგალითად: მოსწავლეს, რომელსაც აქვს საგანში მეოთხედების მიხედვით „3“, „2“, „2“, „3“, ან „2“, „3“, „2“, „3“, შეიძლება დაეწეროს „3“, მაგრამ იმ შემთხვევაში, როცა მოსწავლეს აქვს „3“, „3“, „3“, „2“, ან „2“, „2“, „2“, „3“, — დაეწერება „2“.

7. ისტორიაში:

IV-V-VI კლასებში წლიური ნიშანი იწერება მეოთხედური ნიშნების საფუძველზე.

VII კლასში იწერება ორი წლიური ნიშანი, ერთი — სსრ კავშირის ისტორიაში, მეორე — საქართველოს ისტორიაში.

VIII კლასში სასწავლო წლის პირველ ნახევარში ნიშანი იწერება ახალ ისტორიაში, ხოლო II ნახევარში — სსრ კავშირის ისტორიაში. წლიური ნიშნის გამოყვანის დროს მხედველობაში მიიღება I ნახევრის ნიშანიც.

IX კლასში სასწავლო წლის პირველ ნახევარში ნიშანი იწერება ახალ ისტორიაში, II ნახევარში კი ეს საგანი გრძელდება უახლესი ისტორიით და გამოიყვანება წლიური ნიშანი (მსოფლიო ისტორია).

მეორე ნახევარში აგრეთვე ისწავლება სსრ კავშირის ისტორია და ამ საგანში წლიური ნიშანი დაიწერება III-IV მეოთხედების ნიშნების საფუძველზე.

X (XI) კლასებში ისწავლება სსრ კავშირის ისტორია, უახლესი ისტორია და საზოგადოებათმცოდნეობა, წლის ბოლოს ნიშნები გამოიყვანება ცალ-ცალკე.

უახლესი ისტორიის წლიური ნიშანი შევა ატესტატში, როგორც მსოფლიო ისტორიის ნიშანი, ხოლო სსრ კავშირის ისტორიისა და საზოგადოებათმცოდნეობის საატესტატო ნიშანს გამოავლენს გამოსაშვები გამოცდები.

VIII-IX-X (XI) კლასების მოსწავლეთა ცოდნის შეფასება საქართველოს ისტორიაში ხდება ნახევარწლიურად, რის საფუძველზეც გამოიყვანება წლიური ნიშანი.

1. როგორც VIII და X (XI) კლასების დამთავრებისას, ისე კლასიდან კლასში გადაყვანის დროს საგამოცდო საგნებში მოსწავლეს საბოლოო ნიშანი ეწერება წლიური და საგამოცდო ნიშნების საფუძველზე, ხოლო არასაგამოცდო საგნებში საბოლოოა წლიური ნიშანი.

წლიური და საგამოცდო ნიშნების საფუძველზე საბოლოო ნიშნის გამოყვანა ყველა კლასში წარმოებს შემდეგი წესით:

ა) საბოლოო ნიშანი „5“ მოსწავლეს დაეწერება იმ შემთხვევაში, როდესაც წლიური და საგამოცდო ნიშნები „5“-ები აქვს ან წლიური „4“, საგამოცდო კი „5“. X (XI) დამამთავრებელ კლასში შეფასება „5“ იწერება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა მოსწავლეს როგორც წლიური, ისე საგამოცდო ნიშნები „5“ აქვს;

ბ) საბოლოო ნიშანი „4“ დაეწერება იმ მოსწავლეს, რომელსაც წლიური და საგამოცდო ნიშანი აქვს „4“ ან წლიური აქვს „3“, საგამოცდო ნიშანი კი — „4“.

გ) იმ მოსწავლეს, რომლის წლიური ნიშანი არის „3“, ხოლო საგამოცდო ნიშანი — „5“, ანდა პირიქით, წლიური ნიშანი არის

„5“, ხოლო საგამოცდო ნიშანი — „3“, საბოლოო ნიშნად დაეწერება „4“.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

IX კლასში დაწყებით სამხედრო მომზადებაში წლიური ნიშანი იწერება ზუთდღიანი საველე პრაქტიკის გავლის შემდეგ, ხოლო შრომით სწავლებაში — სასწავლო-საწარმოო პრაქტიკის გავლის შემდეგ.

მოსწავლეს, რომელსაც რომელიმე საგანში მეოთხედების მიხედვით აქვს შეფასება „2“, „2“, „2“, „8“ პედაგოგიური საბჭოს გადაწყვეტილებით, როგორც გამონაკლისი, შეიძლება დაეწეროს წლიური ნიშანი „8“.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

1. მშობლიურ ლიტერატურაში, სადაც ტარდება წერითი და ზეპირი გამოცდები, საბოლოო ნიშანი გამოიყვანება წლიური და ორი საგამოცდო ნიშნის საფუძველზე (ზეპირი და თხზულების ლიტერატურული მხარის შეფასება), ამასთან, საშუალო განათლების ატესტატის მშობლიური ენის გრაფაში ნიშანი შეიტანება. X კლასის წლიური და საგამოცდო წერითი ნამუშევრების გრამატიკული ნაწილის შეფასებათა საფუძველზე საგამოცდო ინსტრუქციაში მოცემული წესით.

2. საშუალო განათლების ატესტატში ხაზვის ნიშანი შევა VIII კლასში, ხოლო გეოგრაფიაში — IX კლასში მიღებული წლიური შეფასების მიხედვით.

სკოლების სამმართველო

გ ა ნ ა თ ლ ე ბ ა

სსრ კავშირის განათლების მინისტრი
გ. კროკოვიჩი

1970 წლის 31 დეკემბერი
№ 108-გ

ი ნ ს ტ რ უ შ ც ი ა

**ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლის მოსწავლეთა
ყოფაქცევის შეფასების შესახებ**

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდებას, ხუთ-ბალიანი სისტემის ნაცვლად, შემოაქვს მოსწავლეთა ყოფაქცევის შემდეგი შეფასება: „სანიმუშო“, „დამაკმაყოფილებელი“ და „არადამაკმაყოფილებელი“. მოსწავლეთა ყოფაქცევას I—III (IV) კლასებში აფასებენ მასწავლებლები, ხოლო IV—X (XI) კლასებში — კლასის ზღმძღვანელები.

IV—X (XI) კლასების მოსწავლეთა ყოფაქცევის შეფასებისას გათვალისწინებული უნდა იქნეს ამ კლასების მასწავლებელთა, სკოლის საზოგადოებრივი ორგანიზაციების აზრი.

ყოფაქცევის შეფასების ახალი წესის შემოღება უნდა ემსახურებოდეს მთავარ ამოცანას — მოსწავლეთა შეგნებული დისციპლინის განმტკიცებას.

მოსწავლეთა ყოფაქცევის ნიშნების გამოყვანა მოითხოვს სწორ მეთოდურ მიდგომასა და პედაგოგიურ ტაქტს. შეფასება უნდა იყოს ობიექტური და ასახავდეს მოსწავლის ქცევის ნამდვილ 1-ურათს, მის მიერ სოციალისტური თანაცხოვრების ნორმების შესრულებას.

ყოფაქცევის შეფასების მთავარი კრიტერიუმი არის მოსწავლის მიერ თავისი ძირითადი მოვალეობის შესრულება, რაც ჩამოყალიბებულია „მოსწავლეთა წესებში“.

საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდებით გათვალისწინებულია მოსწავლეთა ყოფაქცევის ორი დადებითი შედეგება: „დამაკმაყოფილებელი“ და „სანიმუშო“.

შეფასება „დამაკმაყოფილებელი“ ეწერებათ იმ მოსწავლეებს, რომლებიც ასრულებენ „მოსწავლეთა წესებით“ განსაზღვრულ სკოლის ძირითად მოთხოვნებს, მონაწილეობენ სკოლის საზოგადოებრივ ცხოვრებასა და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომაში. ეს შეფასება ახასიათებს მოსწავლეთა მნიშვნელოვანი ნაწილის ყოფაქცევას. მისი დაწერა არ უნდა განიხილებოდეს, როგორც განსაკუთრებული შემთხვევა.

შეფასება „სანიმუშო“ ეწერებათ მოსწავლეებს, რომლებიც უფრო ბევრით სწავლობენ და განსაკუთრებით აქტიურად მონაწილეობენ კლასისა და სკოლის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომაში, სანიმუშოდ იქცევიან სკოლაში, შინ და ქუჩაში, განუხრელად ასრულებენ „მოსწავლის წესებს“. შეფასება „სანიმუშო“ უნდა დაეწეროს მოსწავლეთა მხოლოდ იმ ნაწილს, რომელთა ყოფაქცევა სამაგალითო იქნება სხვა მოსწავლეთათვის.

შეფასება „არადამაკმაყოფილებელი“ ეწერებათ მოსწავლეებს, რომლებიც სისტემატურად არ ასრულებენ „მოსწავლეთა წესებით“ გათვალისწინებულ თავიანთ ძირითად მოვალეობებს, არ ემორჩილებიან სკოლის, მასწავლებლების მოთხოვნებს, უდისციპლინობას იჩენენ სკოლაში, ოჯახში, საზოგადოებრივ ადგილებში. ცალკეულ შემთხვევაში შეფასება „არადამაკმაყოფილებელი“ შეიძლება დაიწეროს მოსწავლის მიერ ერთეული ანტი-საზოგადოებრივი, სამართალდარღვევის ჩასაიათის საქციელისათვის.

ყოფაქცევის შეფასება ხდება სასწავლო მეოთხედებისა და სასწავლო წლის შედეგების მიხედვით. ის იწერება მოსწავლის დღიურში და ეცნობება მშობლებს. სასწავლო კვირის შედეგების მიხედვით მასწავლებელს (II — III კლასებში) და კლასის ხელმძღვანელს (IV — X (XI) კლასები) აუცილებლობის შემთხვევაში მოსწავლის დღიურში შეაქვთ მოკლე ჩანაწერი მისი ყოფაქცევის შესახებ.

წლიური არადამაკმაყოფილებელი შეფასება ყოფაქცევაში მოსწავლეებს ეწერებათ მხოლოდ სკოლის პედაგოგიური საბჭოს გა-

დაწყვეტილების შემდეგ. ამ შემთხვევაში კლასის ხელმძღვანელები და I — III კლასის მასწავლებლები პედაგოგიურ საბჭოს უდგენენ მოტივირებულ დასაბუთებას პიონერული და კომკავშირული ორგანიზაციებისა და მოსწავლეთა თვითმმართველობის აზრის გათვალისწინებით.

გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლეები, რომლებსაც ყოფაქცევაში აქვთ წლიური არადამაკმაყოფილებელი შეფასება, წესდების მე-20 პარაგრაფის შესაბამისად, გამოცდებზე არ დაიშვებიან და ისინი იღებენ ცნობას იმის შესახებ, რომ მოისპინეს საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსი. საშუალო განათლების ატესტატზე გამოცდები მათ შეუძლიათ ჩააბარონ მომდევნო სამ წელიწადში — დადგენილი წესით, სამუშაო ადგილიდან დადებითი დასახიათების წარმოდგენის შემდეგ.

თუ გადასაყვანი კლასების მოსწავლეები ყოფაქცევაში წლიურ არადამაკმაყოფილებელ შეფასებას მიიღებენ, შემდეგ კლასში ისინი პირობით იქნებიან გადაყვანილი. მოსწავლის მიერ ყოფაქცევაში არადამაკმაყოფილებელი შეფასების განმეორებით მიღებისას, მასწავლებლებისა და სკოლის ხელმძღვანელებისადმი სისტემატური დაუმორჩილებლობისა და დისციპლინის უხეში დარღვევის შემთხვევაში, პედაგოგიური საბჭო განიხილავს მისი სკოლიდან გარიცხვის საკითხს.

VIII კლასის მოსწავლეები, რომლებსაც ყოფაქცევაში წლიური შეფასება „არადამაკმაყოფილებელი“ აქვთ, იღებენ რვაწლიანი განათლების მოწმობას ყოფაქცევის შეფასების ხაზზე შესაბამისი ჩანაწერით. ასეთი მოსწავლეების IX კლასში ჩარიცხვის საკითხი შეიძლება გადაწყვიტოს მხოლოდ სკოლის პედაგოგიურმა საბჭომ.

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა № 89

სსრ კავშირის განათლების მინისტრისა

. მოსკოვი, 1970 წლის 23 ნოემბერი

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა
დასაჯილდოებლად ქების ფურცლების შემოღების

შ ე ს ა ხ ე ბ

წარჩინებული წარმატებისა და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის მოსწავლეთა ქების ფურცლით დაჯილდოების შესახებ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის წესდების მე-15 პუნქტის შესაბამისად,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა :

1. შემოღებულ იქნეს ქების ფურცელი წარჩინებული წარმატებისა და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის I — IX (X) კლასების მოსწავლეთა დასაჯილდოებლად.

2. დამტკიცდეს ქების ფურცლის თანდართული ნიმუში და „ინსტრუქცია ქების ფურცლით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა დაჯილდოების წესის შესახებ“.

3. დაევალოს სასწავლო თვალსაჩინოებებითა და სასწავლო მოწოდებებით სკოლების მომარაგების სამმართველოს (ამხ. ი. ი. დრივა), სსრკ გოზნაკის მთავარ სამმართველოსთან ერთად, 1971—72 სასწავლო წელს მოაგვაროს დამტკიცებული ნიმუშის ქების ფურცლის დამზადება.

4. დაევალოთ მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების (სახალხო განათლების, სამინისტროებს სახალხო განათლების ადგილობრივ ორგანოებამდე და სკოლებამდე დაიყვანონ „ინსტრუქცია ქების ფურცლით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა დაჯილდოების წესის შესახებ“.

უზრუნველყონ დამტკიცებული ნიმუშის ქების სიგელის ბლანკების დადგენილი წესით დაკვეთა.

მ. პროკოფიევი

ი ნ ს ტ რ უ ქ ც ი ა

ქების ფურცლით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა დაჯილდოების წესის შესახებ

1. ქების ფურცლით „წარჩინებული წარმატებისა და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“ ჯილდოვდებიან I—IX (X) კლასების მოსწავლეები, რომელთაც ყველა საგანში აქვთ წლიური შეფასება „5“ (ან „ჩაეთვალა“ — სიმღერასა და ფიზკულტურაში), სანიმუშო ყოფაქცევა, აქტიურად მონაწილეობენ სკოლის საზოგადოებრივ ცხოვრებასა და საზოგადოებრივ-სასარგებლო შრომაში.

2. მოცემული ნიმუშის ქების ფურცლით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა დაჯილდოება შემოდის 1972 წლიდან.

3. ქების ფურცლით დაჯილდოება წარმოებს სკოლის პედაგოგიური საბჭოს მიერ, მასწავლებლისა (I—III კლასები) და კლასის ხელმძღვანელის (IV—IX (X) კლასები) წარდგინებით, პიონერული (პიონერთათვის) და კომკავშირული (კომკავშირელთათვის) ორგანიზაციების, აგრეთვე მოსწავლეთა თვითმმართველობის ორგანოების აზრის გათვალისწინებით, მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანისა და VIII კლასის გამოშვების საკითხის გადაწყვეტასთან ერთდროულად.

4. მოსწავლეებზე გაცემული ქების ფურცლები აღირიცხება სპეციალურ წიგნში.

5. რვაკლასდამთავრებულნი, დაჯილდოებულნი ქების ფურცლით, საშუალო სპეციალურ სასწავლებლებში ჩარიცხვისას სარგებლობენ უმაღლესი და საშუალო სპეციალური განათლების სამინისტროს მიერ დადგენილი უპირატესობით.

დახტაკიცეზულია

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1968 წლის 18 დეკემბრის № 1000 დადგენილებით

დ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ოქროს მედლის „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“ და ქების სიგელის „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ შესახებ

1. **ოქროს მედლით „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“** ჯილდოვდებიან საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსდამთავრებულნი, რომელთაც IX, X (XI) კლასებში სწავლის პერიოდში აქვთ წლიური შეფასება „5“ ყველა საგანში, ყველა გამოსაშვებ გამოცდაზე მიიღეს შეფასება „5“, აქვთ სანიმუშო ყოფაქცევა და აქტიურად მონაწილეობენ სკოლის საზოგადოებრივ ცხოვრებაში.

ოქროს მედლითა და ქების სიგელით სადამოს (ცვლის) და დაუსწრებელი საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების კურსდამთავრებულთა დაჯილდოების დროს მხედველობაში მიიღება მათი დახასიათება სამუშაო ადგილიდან.

2. **ოქროს მედალს „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“** ანიჭებს სკოლის პედაგოგიური საბჭო და გადაეცემა მოსწავლეს მას შემდეგ, რაც პედაგოგიური საბჭოს გადაწყვეტილება დამტკიცდება მოკავშირე რესპუბლიკების, რომელთაც არ აქვთ საოლქო დაყოფა, განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტროების, ავტონომიური რესპუბლიკების განათლების სამინისტროების, სამხარეო, სოლქო, მოსკოვისა და ლენინგრადის საქალაქო სახალხო განათლების გან-

ყოფილებათა მიერ, სკოლების პედაგოგიური საბჭოებისა და რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების განყოფილებების წარდგინებით.

სახალხო განათლების ორგანოების მიერ ოქროს მედლით მოსწავლეთა დაჯილდოებისათვის სკოლების მიერ წარმოდგენილი მასალების განხილვის წესს ადგენს სსრკ განათლების სამინისტრო.

ოქროს მედლით სხვა სამინისტროებისა და უწყებების განკარგულებაში მყოფი საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების კურსდამთავრებულთა დაჯილდოება წარმოებს მოცემული დებულების შესაბამისად და სსრკ განათლების სამინისტროს მიერ დადგენილი წესით.

ქების სიგელით „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ ჯილდოვდებიან საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების კურსდამთავრებულნი, რომელთაც განსაკუთრებულ წარმატებას მიაღწიეს ერთი ან რამდენიმე საგნის შესწავლაში და ამ საგნებში IX და X კლასებში სწავლის დროს 3ქონდათ წლიური შეფასება „5“, აგრეთვე „5“-ზე ჩააბარეს გამოცდები ამ საგნებში, ყველა დანარჩენ საგანში აქვთ დადებითი შეფასება და სანიმუშო ყოფაქცევა.

4. ქების სიგელის „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ მინიჭება ხდება სკოლის პედაგოგიური საბჭოს მიერ.

ქების სიგელის მართებულად მინიჭებაზე კონტროლს ახორციელებენ სახალხო განათლების შესაბამისი ორგანოები.

ოქროს მედალს „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და საუკეთესო ყოფაქცევისათვის“ და ქების სიგელს „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული წარმატებისათვის“ დაჯილდოებულთ გადასცემს სკოლის დირექტორი საზეიმო კრებაზე.

5. პირნი, დაჯილდოებულნი ოკუპირებული „წარჩინებულ“
წარმატებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის
სათვის“ ან ქების სიგელით „ცალკეული საგნების შესწავლაში გან-
საკუთრებული წარმატებებისათვის“, უმაღლეს და საშუალო სპე-
ციალურ სასწავლებლებში ჩარიცხვისას სარგებლობენ შესაბამის
სასწავლო დაწესებულებებში მიღების წესებით დადგენილი უპირა-
ტესობით.

სსრკ განათლების მინისტრი
1969 წლის 12 თებერვალი
№ 19-მ

**მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების
(სახალხო განათლების) მინისტრებს**

ოქროს მედლით „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში,
შრომაში და სანიმუშო „ყოფაქცევისათვის“ და ქების სიგელით
„ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული
„წარმატებებისათვის“ დაჯილდოების შესახებ

შემოსულ შეკითხვებთან დაკავშირებით, სსრკ განათლების სა-
მინისტრო განმარტავს, რომ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო
სკოლების კურსდამთავრებულთა ოქროს მედლით „წარჩინებული
წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევი-
სათვის“ და ქების სიგელით „ცალკეული საგნების შესწავლაში
განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ დაჯილდოებისას უნდა ვი-
ხელმძღვანელოთ შემდეგით:

— მოსწავლეები, განთავისუფლებულნი საშუალო სკოლის და-
მამთავრებელი გამოცდებიდან, ოქროს მედლით არ ჯილდოვდებიან;

— ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლის კურსდამთავ-
რებულნი, რომელნიც მათგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო არ
სწავლობდნენ უცხოურ ენას, შეიძლება ოქროს მედლით დაჯილ-
დოვდნენ საერთო საფუძველზე;

— სკოლის პედაგოგიური საბჭოს მიერ ოქროს მედლის მინი-
ჭების საკითხის გადაწყვეტისას მოსწავლეთა მიერ IX — X (XI)
კლასებში სასწავლო გეგმის ცალკეულ საგნებში მიღებული წლიუ-
რი ნიშნების გადასინჯვა არ არის ნებადართული;

ქების სიგელის „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთ-
რებული წარმატებებისათვის მინიჭებისას მხედველობაში მიიღება

არა მხოლოდ წლიური შეფასება „5“ ერთ-ან რამდენიმე საგანში და სანიმუშო ყოფაქცევა დანარჩენ საგნებში დადებითი შეფასების გვალობაზე, არამედ არჩეული საგნებისადმი მოსწავლის განსაკუთრებული დაინტერესება: შესაბამის საგნობრივ ოლიმპიადებში მონაწილეობა, ფაკულტატიური კურსის წარმატებით შესწავლა, საგნობრივ წრეებში აქტიური მუშაობა, მონაწილეობა კონკურსებში, გამოფენებში და ა. შ. ქების სიგელებში ჩამოითვლება საგნები, რომლებშიც მოსწავლემ განსაკუთრებულ წარმატებებს მიაღწია. სკოლის კურსდამთავრებულნი, დაჯილდოებულნი ქების სიგელით, მასთან ერთად ლებულობენ საშუალო განათლების ატესტატს ჩვეულებრივი სახის ბლანკზე.

სსრ კავშირის განათლების მინისტრი

მ. პროკოფიევი

სსრკ განათლების მინისტრი
1969 წლის 12 თებერვალი
№ 18-მ

მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების (სახალხო განათლების)
სამინისტროებს, საგზაო სამინისტროს

სახალხო განათლების ორგანოების მიერ ოქროს მედლით
მოსწავლეთა დასაჯილდოებლად სკოლების მიერ წარმოდგენილი
მასალების განხილვის

წ ე ს ი

სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1968 წლის 18 დეკემბრის
№ 1000 დადგენილებით დამტკიცებული ოქროს მედლის „წარჩინე-
ბული წარმატებებისათვის ს სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყო-
ფაქცივისათვის“ და ქების სიგელის „ცალკეული საგნების შესწავ-
ლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ დებულების საფუ-
ძველზე, დგინდება სკოლებისა და სახალხო განათლების ორგანო-
ების მიერ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურს-
დამთავრებულთა ოქროს მედლით დასაჯილდოებლად მასალების
განხილვის შემდეგი წესი:

1: სკოლის პედაგოგიური საბჭოს გადაწყვეტილებას ოქროს
მედლის მინიჭების შესახებ, საგამოცდო წერით ნამუშევრებს,
IX — X (XI კლასების წლიური შეფასებათა უწყისებს, ატესტატ-
ში შესატანი საბოლოო ნიშნების უწყისებს, სკოლის დახასიათე-
ბას, ხოლო საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელი მუშა და სოფლის
ახალგაზრდობის სკოლების კურსდამთავრებულთათვის აგრეთვე
დახასიათებას სამუშაო ადგილიდან სკოლის დირექტორი ავზავნის
რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების განყოფილებაში.

საგზაო სამინისტროს სკოლების პედაგოგიური საბჭოების
გადაწყვეტილებანი ოქროს მედლის მინიჭების თაობაზე, შესაბამის

მასალებთან ერთად, იგზავნება რკინიგზის სამმართველოების წავლო დაწესებულებათა განყოფილებებში.

2. რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების განყოფილება განიხილავს მიღებულ მასალებს და თავისი დასკვნებითურთ გადაგზავნის მათ შესაბამისად მოკავშირე რესპუბლიკის, რომელსაც არა აქვს საოლქო დაყოფა, განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტროში, ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების სამინისტროში, სამხარეო, საოლქო, საოკრუგო, მოსკოვისა და ლენინგრადის სახალხო განათლების განყოფილებებში.

3. მოკავშირე რესპუბლიკის, რომელსაც არა აქვს საოლქო დაყოფა, განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტრო, ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების სამინისტრო, სამხარეო, საოლქო, საოკრუგო, მოსკოვისა და ლენინგრადის სახალხო განათლების განყოფილებები, რკინიგზის სამმართველოების სასწავლო დაწესებულებათა განყოფილებები განიხილავენ სკოლებიდან მიღებულ მასალებს და თავიანთი გადაწყვეტილების შესახებ აცნობებენ შესაბამის რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების განყოფილებებს, ხოლო რკინიგზის სამმართველოების სასწავლო დაწესებულებათა განყოფილებები — სკოლებს.

4. იმ შემთხვევაში, თუ სკოლის პედაგოგიური საბჭო, ოლქის (მხარის, ოკრუგის) სახალხო განათლების განყოფილება, რკინიგზის სამმართველოს სასწავლო დაწესებულებათა განყოფილება ან განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტრო მიიღებს უარყოფით გადაწყვეტილებას ოქროს მედლით ისეთი მოსწავლის დაჯილდოებაზე, რომელსაც შესაფერისი ნიშანი აქვს ყველა სასწავლო საგანში, მაშინ უარყოფის მოტივი უნდა მითითებული იყოს სკოლის პედაგოგიური საბჭოს ან სახალხო განათლების შესაბამისი ორგანოს გადაწყვეტილებაში და დაყვანილ იქნეს მოსწავლეებამდე.

5. ოქროს მედალს „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“, განსაკუთრებული ნიმუშის საშუალო განათლების ატესტატთან ერთად, დაჯილდოებულს საზემო კრებაზე გადასცემს სკოლის დირექტორი.

სსრ კავშირის განათლების
მინისტრი

მ. პროკოფიევი

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

სსრ კავშირის განათლების მინისტრისა

№ 21 1972 წლის 17 თებერვალი

გამოცდების ექსტერნად ჩატარების ინსტრუქციის დამტკიცების შ ე ს ა ხ ე ბ

რვაწლიანი და საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსის ფარგლებში ექსტერნებისაგან გამოცდების მიღების ორგანიზაციის მოწესრიგების მიზნით,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. დამტკიცდეს თანდართული ინსტრუქცია ექსტერნებისათვის გამოცდების ჩატარების შესახებ.

2. მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტროებმა, ავტონომიური რესპუბლიკების განათლების სამინისტროებმა, სამხარეო, საოლქო საოკრუგო, საქალაქო და რაიონული სახალხო განათლების განყოფილებებმა:

ა) მოაწყონ ინსტრუქციის შესწავლა იმ სკოლების ხელმძღვანელებისა და მასწავლებლების მიერ, სადაც ჩატარდება გამოცდები ექსტერნის წესით;

ბ) მოცემული ინსტრუქციის თანახმად მოყვანილ იქნეს შესაბამისობაში იმ სკოლების ქსელი, სადაც ჩატარდება გამოცდების მიღება ექსტერნის წესით;

გ) რესპუბლიკურ სანორმატივო დოკუმენტებში შეტანილ იქნეს შესაბამისი ცვლილებები, გამომდინარე გამოცდების ექსტერნად ჩატარების ინსტრუქციის დებულებიდან.

მ. პროკოფიევი

დამტკიცებულია

სსრკ განათლების მინისტრის 1972 წლის
17 თებერვლის № 21 ბრძანებით

ი ნ ს ტ რ უ ქ ც ი ა

გამოცდების ექსტერნალ ჩატარების შესახებ

1. გამოცდები ექსტერნებისათვის ტარდება რვაწლიანი ან საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის კურსის ფარგლებში.

ექსტერნის წესით რვაწლიანი სკოლის კურსის დამამთავრებელ გამოცდებზე დაიშვებიან პირნი არანაკლებ 16 წლის ასაკისა, ხოლო საშუალო სკოლის კურსის დამამთავრებელ გამოცდებზე—არანაკლებ 18 წლისა. განსაკუთრებულ შემთხვევაში, სახალხო განათლების რაიონულ (საქალაქო) განყოფილებას, საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის პედაგოგიური საბჭოს რეკომენდაციით, შეუძლია საშუალო სკოლის კურსის დამამთავრებელ გამოცდებზე ექტერნის წესით დაუშვას უფრო ნაკლები ასაკის ცალკეული მოსწავლეები, რომელთაც განსაკუთრებული ნიჭი გამოიჩინეს.

საშუალო სკოლის კურსის დამამთავრებელ გამოცდებზე ექსტერნის წესით დაიშვებიან პირნი, რომელთაც რვაწლიანი ან მასთან გათანაბრებული შვიდწლიანი განათლება აქვთ.

2. ექსტერნალ გამოცდების ჩატარებისათვის მოკავშირე რესპუბლიკების განათლების (სახალხო განათლების) სამინისტროები, რომელთაც საოლქო დაყოფა არა აქვთ, ავტონომიური რესპუბლიკების განათლების სამინისტროები, სამხარეო, საოლქო, საოკრუგო, მოსკოვისა და ლენინგრადის საქალაქო განათლების განყოფილებები გამოყოფენ კვალიფიციური პედაგოგიური კადრებით დაკომპლექტებულ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლებს, მათზე მიმაგრებული ტერიტორიის აღნიშვნით.

აქრძალულია გამოცდების ექსტერნის წესით მიღება იმ პირთაგან, რომლებიც არ ცხოვრობენ სკოლაზე მიმაგრებულ ტერიტორიაზე, სადაც ექსტერნთა გამოცდები ტარდება.

3. გამოცდებს რვაწლიანი სკოლის კურსზე ექსტერნები აბარებენ ერთ ან ორ ვადაში, მაგრამ არაუმეტეს ორი წლის განმავლობაში, საშუალო სკოლის კურსზე — ერთ ან რამდენიმე ვადაში, მაგრამ არაუმეტეს სამი წლის განმავლობაში.

4. გამოცდები ექსტერნებისათვის ტარდება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების პროგრამებით.

გამოცდები ექსტერნებისათვის რვაწლიანი სკოლის კურსის ფარგლებში ტარდება შემდეგ საგნებში: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში — ზეპირი) ალგებრაში (წერითი), გეომეტრიაში (ზეპირი), ისტორიაში (ზეპირი), საბჭოთა სახელმწიფოსა და სამართლის საფუძვლებში (ზეპირი), გეოგრაფიაში (ზეპირი), ბიოლოგიაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), ქიმიაში (ზეპირი), ხაზვაში (წერითი), უცხოურ ენაში (ზეპირი) — სულ 13 გამოცდა.

გამოცდაზე ხდება ექსტერნების ცოდნა-ჩვევების შემოწმება თითოეულ საგანში რვაწლიანი სკოლის საპროგრამო მოთხოვნათა ფარგლებში.

გამოცდები ექსტერნებისათვის საშუალო სკოლის კურსის ფარგლებში (საშუალო განათლების ატესტატზე) ტარდება შემდეგ საგნებში: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში — ზეპირი); ალგებრა და ანალიზის საწყისებში (წერითი), ალგებრა და ელემენტარულ ფუნქციებში (ზეპირი), გეომეტრიაში (ზეპირი), სსრკ, ისტორიასა და საზოგადოებათმცოდნეობაში (ზეპირი), მსოფლიოს ისტორიაში (ზეპირი), გეოგრაფიაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), ასტრონომიაში (ზეპირი), ქიმიაში (ზეპირი), ბიოლოგიაში (ზეპირი), ხაზვაში (წერითი), უცხოურ ენაში (ზეპირი) — სულ 15 გამოცდა.

გამოცდაზე ხდება ექსტერნების ცოდნა-ჩვევების შემოწმება თითოეულ საგანში ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლის საპროგრამო მოთხოვნათა ფარგლებში. ის პირნი, რომლებსაც აქვთ დოკუმენტი რვაწლიანი (შვიდწლიანი) სკოლის დამთავრების შესახებ, აბარებენ გამოცდებს IX—X კლასების საპროგრამო მოთხოვნათა ფარგლებში.

გამოცდები ექსტერნებისათვის ამა თუ იმ კლასის კურსის ფარგლებში ტარდება ამ კლასისათვის სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ საგნებში, სახელდობრ:

V კლასში: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში — ზეპირი), მათემატიკაში (ზეპირი), ისტორიაში (ზეპირი), გეოგრაფიაში (ზეპირი), ბიოლოგიაში (ზეპირი), უცხოურ ენაში (ზეპირი) — სულ 8 გამოცდა. რუსულ სკოლებში 7 გამოცდა.

VI კლასში: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში, არარუსულ სკოლებში — ზეპირი, ალგებრაში (წერითი), გეომეტრიაში (ზეპირი), ისტორიაში (ზეპირი), გეოგრაფიაში (ზეპირი), ბიოლოგიაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), უცხოურ ენაში (ზეპირი) — სულ 10 გამოცდა. რუსულ სკოლებში 9 გამოცდა.

VII კლასში: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენაში (არარუსულ სკოლებში — ზეპირი), ალგებრაში (წერითი), გეომეტრიაში (ზეპირი), ისტორიაში (ზეპირი), გეოგრაფიაში (ზეპირი), ზოოლოგიაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), ქიმიაში (ზეპირი), უცხოურ ენაში (ზეპირი), ხაზვაში (წერითი) — სულ 12 გამოცდა, რუსულ სკოლებში — 11 გამოცდა.

IX კლასში: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერითი და ზეპირი), რუსულ ენასა და ლიტერატურაში, (არარუსულ სკოლებში — ზეპირი), ალგებრასა და ელემენტარულ ფუნქციებში (წერითი), გეომეტრიაში (ზეპირი), სსრ კავშირის ისტორიაში (ზეპირი), მსოფლიო ისტორიაში (ზეპირი), გეოგრაფიაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), ქიმიაში (ზეპირი), უცხოურ ენაში (ზეპირი), ხაზვაში (წერითი) — სულ 12 გამოცდა, რუსულ სკოლებში — 11 გამოცდა.

წერით გამოცდაზე ექსტერნებს ეძლევათ:

ა) მშობლიურ ენაში — V, VI, VII კლასებში — შინაარსის გამოცემა, ზოლო VIII კლასში — თხზულება;

ბ) ალგებრაში — ერთი ამოცანა და სამი მაგალითი (VI—VII კლასები);

გ) ალგებრაში — ერთი ამოცანა და ოთხი მაგალითი (VIII კლასში).

დ) ხაზვაში — პროგრამით გათვალისწინებული სამუშაო სიძნელის პრაქტიკული სამუშაო (VII—VIII კლასებში).

საშუალო სკოლის უფროსი კლასების კურსის ფარგლებში და საშუალო განათლების ატესტატზე წერით გამოცდებზე ექტერნებს ეძლევათ:

ა) მშობლიურ ლიტერატურაში — თხზულება ლიტერატურულ თემაზე. თხზულებისათვის ეძლევათ 3 თემა, რომელთაგან ექსტერნი ირჩევს ერთ-ერთს (IX — X კლასებში);

ბ) ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — ხუთი მაგალითი X (XI) კლასში შესწავლილი მასალისა და წინა კლასებში გავლილი ძირითადი საკითხების გათვალისწინებით (X კლასი);

გ) მათემატიკაში — ერთი ამოცანა გეომეტრიიდან და ორი მაგალითი ალგებრა და ელემენტარულ ფუნქციებში (X კლასი);

დ) — ხაზვაში ერთ-ერთი პრაქტიკული სამუშაო პროგრამით გათვალისწინებული მასალიდან.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

საშუალო სკოლის კურსზე გამოცდების ექსტერნად ჩამბარებელთა წერი-
თი ნამუშევრები მშობლიურ ლიტერატურაში, მათემატიკასა და ხაზვაში, რომ-
ლებიც საგამოცდო კომისიების მიერ შეფასდება დადებითად („მ“, „+“, „ნ“),
უნდა გადაეგზავნოს შესაბამის ასრ განათლების სამინისტროებს, ავტონომიურ
რი ოლქებს, რაიონებისა და ქალაქების განათლების განყოფილებებს განსახილვე-
ლად. ისინი, თავის მხრივ, სათანადო დასკვნებთან ერთად, დასამტკიცებლად
გადაგზავნიან მოკავშირე რესპუბლიკის განათლების სამინისტროში გამოცდის
ჩატარებიდან ერთი კვირის განმავლობაში. ამასთან, წერით გამოცდებს, საერთო
ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მერვე და მეთექვსმეტე კლასები-
სათვის, ექსტერნები, როგორც წესი, აბარებენ იმავე ვადებში და იმავე ტექს-
ტის მიხედვით, რაშიც ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეები.

იმ საგნებში, რომლებშიც გამოცდები საერთოა, ზოგადსაგანმანათლებლო
სკოლების მოსწავლეებისა და ექსტერნებისათვის გამოიყენება საქართველოს
სსრ განათლების სამინისტროს მიერ შედგენილი ბილეთები.

თუ ექსტერნები გამოცდებს აბარებენ სხვა ვადებში, მაშინ მათთან გამოი-
ყენება განათლების სამინისტროს მიერ შემუშავებული სათადარიგო და დამა-
ტებითი წერითი სამუშაოების ვარიანტები, რომლებიც გამოყენებული არ იქონ
მოცემული რაიონის (ქალაქის) სკოლების მიერ მიმდინარე წელს.

ზეპირი გამოცდები ექსტერნებისათვის (საგნები, რომლებშიც დღის სკო-
ლის მოსწავლეები არ აბარებენ გამოცდებს) რვაწლიანი და საშუალო სკოლის
კურსზე ტარდება ბილეთებით, რომელთაც აღგენენ მოცემული სკოლის მასწავ-
ლებლები და ამტკიცებენ სკოლის დირექტორები.

5. ექსტერნის წესით გამოცდების ჩაბარების მსურველი, გამოცდების დაწყებამდე არაუგვიანეს ერთი თვისა, ქალაქის (რაიონის) განათლების განყოფილების სახელზე წერს განცხადებას აღნიშნით — ერთ ან რამდენ ვადაში სურს გამოცდების ჩაბარება. განმცხადებელმა უნდა წარადგინოს დოკუმენტი განათლების შესახებ (დედანი) და ცნობა სამსახურის ადგილიდან. განცხადებათა რეგისტრაციის ურუნალოში ექსტერნის პასპორტის მიხედვით ჩაიწერება დაბადების წელი და თვე, აღინიშნება მუდმივი საცხოვრებელი ადგილი. პასპორტის უქონლობის შემთხვევაში წარმოდგენილ უნდა იქნეს სასოფლო საბჭოს ცნობა ექსტერნის საცხოვრებელი ადგილის შესახებ.

6. გამოცდებზე თითოეული განმცხადებლის ექსტერნად დაშვების საკითხს წყვეტს განათლების განყოფილება და მიღებულ გადაწყვეტილებას წერილობით აცნობებს განმცხადებელს არაუგვიანეს 10 დღისა გამოცდების დაწყებამდე.

ცალკეულ საგნებში, რომელთა შესწავლა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების გამოსაშვებ კლასებამდე მთავრდება, ექსტერნები შეიძლება გაათავისუფლდნენ გამოცდებიდან განათლების მოწმობის საფუძველზე, თუ მასში მოცემულია შეფასება ამ საგანში.

7. იმ სკოლებში, რომელთაც დავალებული აქვთ ექსტერნის წესით გამოცდების ჩატარება, ექსტერნებისათვის ეწყობა კონსულტაციები.

8. ექსტერნები, რომლებიც გამოცდების წინ ან გამოცდების პერიოდში ავად გახდებიან და გამოჯანმრთელდებიან მის დამთავრებამდე, ვალდებული არიან წარადგინონ სამედიცინო ცნობა, რომლის საფუძველზე უფლება მიეცემათ მოცემულ ან მომდევნო საგამოცდო პერიოდში ჩააბარონ გამოცდები ყველა დარჩენილ საგანში.

ექსტერნები, რომლებიც არასაპატიო მიზეზით არ გამოცხადდებიან გამოცდების დასაწყისისათვის, კარგავენ მოცემულ საგამოცდო პერიოდში გამოცდების ჩაბარების უფლებას.

9. ყველა დადგენილ გამოცდას ექსტერნები აბარებენ ერთ სკოლაში. განსაკუთრებულ შემთხვევაში (მაგალითად, მუდმივი საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლისას) ისინი ღებულობენ ცნობას

დირექტორის, სასწავლო-აღმზრდელითი მუშაობის დარგში რექტორის მოადგილისა და სულ ცოტა სამი გამომცდელი მასწავლებლის ხელმოწერით; ცნობა მოწმდება სკოლის ბეჭდით მასში აღინიშნება, როდის და რომელ საგანში ჩააბარეს გამოცდა და რა შეფასება აქვთ მიღებული თითოეულ მათგანში.

დარჩენილ საგნებში გამოცდების ჩაბარება ექსტერნს შეუძლია სხვა სკოლაში, სადაც ღებულობს საბუთს განათლების შესახებ.

10. გამოცდები ექსტერნებისათვის ტარდება ცხრილით, რომელსაც ამტკიცებს სკოლის დირექტორი; ამასთან, ექსტერნების ერთი ჯგუფისათვის ერთ დღეს მხოლოდ ერთი გამოცდის ჩაბარებაა ნებადართული (წერიით ან ზეპირი).

11. ექსტერნების გამოცდების დროს საგამოცდო კომისიის შემადგენლობის, გამოცდების ჩატარების წესის, წერითი საგამოცდო ნამუშევრების შემოწმებისა და შეფასების, აგრეთვე ზეპირ გამოცდებზე პასუხების შეფასებისადმი დაცული უნდა იქნეს ყველა მოთხოვნა, რომელიც დადგენილია საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ინსტრუქციით.

12. ექსტერნების გამოცდების შედეგები შეიტანება განსაკუთრებულ ოქმში, რომლის ზედა მარჯვენა კუთხეში აღნიშნულია „ექსტერნი“.

13. ექსტერნებს, რომელთაც ჩააბარეს ყველა გამოცდა, სკოლის პედაგოგიური საბჭოს დადგენილებით ეძლევათ საშუალო განათლების ატესტატი ან მოწმობა რვაწლიანი განათლების შესახებ აღნიშნით, რომ გამოცდები ჩაბარებულ იქნა ექსტერნის წესით. შეფასება ყოფაქცევაში საშუალო განათლების ატესტატში (რვაწლიანი განათლების მოწმობაში) არ აღინიშნება, გაესმება ხაზი.

შენიშვნა: ექსტერნის წესით გამოცდების ჩაშარბელი პირები ქების სიგელებითა და მედლებით არ ჯილდოვდებიან.

14. ექსტერნს, რომელიც დაარღვევს დადგენილ წესს, ჩამოერთმევა მოცემულ საგამოცდო პერიოდში გამოცდების ჩაბარების უფლება.

15. ექსტერნებს, რომელთაც ვერ ჩააბარეს გამოცდები საშუალო სკოლის კურსზე ერთ ან რამდენიმე საგანში, უფლება ეძლევათ ამ საგნებში გამოცდები ჩააბარონ შემდეგ საგამოცდო პერიოდში,

მხოლოდ იმ პირობით, რომ ყველა დადგენილი გამოცდა ჩაბარებული იქნეს მათ მიერ რვაწლიანი სკოლის კურსით ორი წლის საშუალო სკოლის კურსით — სამი წლის განმავლობაში.

16. ექსტერნებზე გაცემული საშუალო განათლების ატესტატები და რვაწლიანი განათლების მოწმობები რეგისტრაციაში ტარდება დადგენილი ნიმუშის წიგნში, აღნიშვნით „ექსტერნი“.

17. ექსტერნთა განცხადებების ჟურნალები, საგამოცდო ოქმები, ექსტერნების მიერ გამოცდებზე შესრულებული წერიითი ნამუშევრები ინახება დადგენილი წესით.

18. ექსტერნთა გამოცდების ჩატარებისათვის საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარე და წევრები ღებულობენ საათობრივ ანაზღაურებას მასწავლებელთა სატარიფო განაკვეთის მიხედვით შემდეგი ანგარიშით:

ა) წერიითი გამოცდები რვაწლიანი სკოლის კურსზე ექსტერნის ჯგუფისათვის 16 და მეტი კაცი:

მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — 5 სასწავლო საათი;

ალგებრაში — არითმეტიკით — 4 სასწავლო საათი;

ბ) წერიითი გამოცდები საშუალო სკოლის კურსზე ექსტერნის ჯგუფისათვის 16 და მეტი კაცი:

მშობლიურ ლიტერატურაში — 8 სასწავლო საათი;

მათემატიკაში — 5 სასწავლო საათი.

თუ ექსტერნების ჯგუფში 16-ზე ნაკლები კაცია, ისინი გამოცდებს აბარებენ მოცემული ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეებთან ერთად და დამატებითი ანაზღაურება კომისიის თავმჯდომარესა და წევრს არ ეძლევათ.

წერიითი გამოცდებისათვის საშუალო და რვაწლიანი განათლების კურსზე იმ საგნებში, რომლებშიც გამოცდები არ ტარდება დღის სკოლებში, ანაზღაურება კომისიის თავმჯდომარისა და წევრებისათვის წარმოებს 4 სასწავლო საათის ანგარიშით, დამოუკიდებლად ექსტერნების რაოდენობისა.

ექსტერნების წერიითი ნამუშევრების გასწორებისათვის (მშობლიური ენა და ლიტერატურა, მათემატიკა და სხვ.) ანაზღაურება წარმოებს იმავე პირთათვის, თითოეულ ნამუშევარზე 15 წუთის ანგარიშით.

ანაზღურება ზეპირ გამოცდებზე კომისიის თავმჯდომარის, მასწავლებლისა და კომისიის წევრთათვის წარმოებს 15 წუთის გარიშით თითოეულ ექსტერნზე.

ანაზღაურება კონსულტაციისათვის ხდება 3 სასწავლო საათის ანგარიშით თითოეულ საგანში, თუ ჯგუფში 16 და მეტი კაცია. იმ შემთხვევაში, თუ ექსტერნების რაოდენობა 16-ზე ნაკლებია, ანაზღაურება წარმოებს ერთ ექსტერნზე 15 წუთის ანგარიშით თითოეულ საგანში.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

სკოლების დირექტორებს (მათ მოადგილეებს)— საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარეებს დამატებითი ანაზღაურება ექსტერნების გამოცდებისათვის ეძლევათ იმ შემთხვევაში, თუ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლებში მათი საათობრივი დატვირთვა შეადგენს კვირაში 12 საათზე ნაკლებს. პედაგოგიური მუშაობა (ექსტერნებისაგან გამოცდების მიღება) კვირაში 12 საათის ზემოთ დატვირთვის გათვალისწინებით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში შემოადინდნულ პირებს არ აუნაზღაურდებათ.

19. გამოცდებისა და კონსულტაციების ჩატარებისათვის ექსტერნებს გადასახადი არ გადახდებათ.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა :

1. ექსტერნებისათვის გამოცდები ჩატარდეს არა რაიონების, არამედ ზონის ცენტრის ერთ-ერთ სკოლაში. ზონები განსაზღვროს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრომ და მისცეს სათანადო მითითება — რომელი რაიონებია გაერთიანებული ამა თუ იმ ზონაში.

ექსტერნებისათვის შეიქმნას ზონალური საგამოცდო კომისიები, რომელთა მუშაობას კონტროლს გაუწევენ განათლების სამინისტროს ზონის ინსპექტორები.

2. ინსტრუქციაში შეტანილია ზოგიერთი ცვლილება რესპუბლიკაში გამოცდების ექსტერნად ჩატარების თავისებურებათა გათვალისწინებით.

სკოლების სამმართველო

სკოლის დირექტორი _____

197 წ. „ _____ “ _____

**კლასიდან კლასში გადასაყვანი გამოცდის
ოქმის ფორმა
ო ქ მ ი**

გადასაყვანი გამოცდები

ქალ. _____ რაიონის _____ სკოლის
მე _____ კლასში

1. მასწავლებლის გვარი, სახელი და მამის სახელი _____

ასისტენტების გვარი, სახელი და მამის სახელი _____

კლას რიგზე	მოსწავლის გვარი, სახე- ლი, მამის სახელი	წლიური შეფასება	გამოცდა წერაში		ზეპირი გამოცდა		საბოლოო ნიშანი	შენიშვნა
			თემა ან ამოცანის ვარიანტი	ნიშანი	ბილეთის №	ნიშანი		

გამომცდელი მასწავლებელი _____
ასისტენტი _____

197 წ. „ _____ “ _____

შ ე ნ ი შ მ ნ ა :

ნიშანი უნდა დაიწეროს ციფრითა და სიტყვით, მაგ.; „3“ (საშუალო), „4“
(კარგი) და ა. შ.

სკოლის დირექტორი _____

რვაწლიანი სკოლის კურსის გამოსაშვები გამოცდის ოქმის ფორმა

ოქმი

ზეპირი და წერიტი გამოსაშვები გამოცდებისა _____

ქალ. _____ რაიონის _____ სკოლის

მე-8 კლასში.

1. საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარის გვარი, სახელი და მამის სახელი _____

2. გამომცდელი მასწავლებლის გვარი, სახელი და მამის სახელი _____

3. ასისტენტის გვარი, სახელი და მამის სახელი _____

4. განათლების განყოფილებიდან გამოგზავნილი პაკეტი საწერი თემით გაიხსნა _____ საათ. _____ წუთზე (მასალა თან ერთვის ამ ოქმს).

5. გამოცდა დაიწყო _____ საათ. _____ წუთზე.

6. გამოცდა დამთავრდა _____ საათ. _____ წუთზე.

მოსწავლის გვარი, სახელი და მამის სახელი	წოდება	გამოცდა წერაში		ზეპირი გამოცდა		საერთო ნიშანი	საბოლოო ნიშანი	შენიშვნა (შეიტანება კომისიის წევრების განსაკუთრებული აზრი შეფასების შესახებ, გამოცდების წესების დარღვევების შემთხვევა და სხვა)
		თემა ან ამოცანისა და მაგალითების ვარიანტი	ნიშანი	ბილეთის №	ნიშანი			

საგამოცდო კომისიის თავმჯდომარე _____

გამომცდელი მასწავლებელი _____

ასისტენტი _____

197 _____ წ. „ _____ “ _____

შენიშვნა:

ნიშანი უნდა დაიწეროს ციფრებითა და სიტყვით, მაგ.: „3“ (საშუალო), „4“ (კარგი) და ა. შ.

1. საშუალო განათლების ატესტატზე ჩასაბარებელი გამოცდების ოქმებს აგზავნის რესპუბლიკის განათლების სამინისტრო.

უწყისი
წლიური, საგანმცდო და საბოლოო ნიშნების

(ქალაქის) _____
რაიონის _____

სკოლის _____

კურსდამთავრებული _____

(სახელი, მამის სახელი, გვარი)

№ რიგზე	სასწავლო საგნები	ნიშნები				
		საბოლოო—კლასების მიხედვით		საგან-მოცდო	საბოლოო	
		IX	X	XI	X(XI)	X(XI)
1	მშობლიური ენა					
2	მშობლიური ლიტერატურა					
3	რუსული ენა					
4	რუსული ლიტერატურა					
5	ქართული ენა					
6	ქართულილი ტერატურა					
7	ალგებრა და ანალიზის საწყისები					
8	გეომეტრია					
9	სსრკ ისტორია					
10	მსოფლიო ისტორია					
11	საზოგადოებათმცოდნეობა					
12	ბიოლოგია					
13	ფიზიკა					
14	ასტრონომია					
15	ქიმია					
16	უცხოური ენა					
17	ხაზვა					
18	ფიზიკური კულტურა					
19	შრომითი სწავლება					
20	გეორაფია					
21	დაწყებითი სამხედრო მომზადება					

სკოლის დირექტორი
კლასის ხელმძღვანელი

ბ. ა. _____ 197 წლის _____

1. უწყისი შეივსება მხოლოდ იმ მოსწავლეებზე, რომლებიც წარდგენილი არიან ოქროს მედლით დასაჯილდოებლად.
2. შეივსება მხოლოდ საღამოს (ცვლის) და დაუსწრებელ სკოლებში (დაუსწრებელ განყოფილებებში).

მ ო წ მ ო ბ ა

მიეცა ეს მოწმობა _____
 მასზე, რომ ის 197 /197 _____ სასწავლო წელს სწავლობდა
 _____ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლის
 მეათე (მეთერთმეტე) კლასში _____

ყოფაქცევით და ჰქონდა შემდეგი (წლიური, საგამოცდო) შეფასება:	
მშობლიურ ენაში (...)	საზოგადოებათმცოდნეობაში
მშობლიურ ლიტერატურაში (...)	ფიზიკაში
ქართულ ენაში	ასტრონომიაში
ქართულ ლიტერატურაში	ქიმიაში
რუსულ ენაში	ბიოლოგიაში
რუსულ ლიტერატურაში	გეოგრაფიაში
აღგებრა და ანალიზის საწყისები	უცხოურ ენაში
გეომეტრიაში	ხაზგაშლი
სსრკ ისტორიაში	დაწყებით სამხედრო მომზადებაში
მსოფლიო ისტორიაში	ფიზიკურ კულტურაში
	შრომით სწავლებაში

მას უფლება ეძლევა, მომავალ წელს ამავე სკოლაში ჩააბაროს გამოცდები საშუალო განათლების ატესტატის მისაღებად შემდეგ საგნებში:

(რომლებშიაც მიიღო არადამაკმაყოფილებელი შეფასება და

დარჩენილ საგამოცდო საგნებში)

ბ. ა. სკოლის დირექტორი

შ ე ნ ი უ მ ნ ა :

მოწმობის გაცემის რეგისტრაცია იწარმოება საშუალო განათლების ატესტატების გაცემის წიგნში იხ. მითითებანი ატესტატების გაცემის წიგნის წარმოების შესახებ).

ც ნ ო ბ ა

მიეცა ეს ცნობა _____

მასზე, რომ მან 197 197 სასწავლო წელს მოხმინა

_____ ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო

სკოლის კურსი და ჰქონდა შემდეგი წლიური შეფასება:

მშობლიურ ენაში (...)	საზოგადოებათმცოდნეობაში
მშობლიურ ლიტერატურაში (...)	ფიზიკაში
ქართულ ენაში	ასტრონომიაში
ქართულ ლიტერატურაში	ქიმიაში
რუსულ ენაში	ბიოლოგიაში
რუსულ ლიტერატურაში	გეოგრაფიაში
ალგებრა და ანალიზის საწყისები	უცხოურ ენაში
გეომეტრიაში	ხაზგაში
სსრკ ისტორიაში	დაწყებით სამხედრო მომზადებაში
მსოფლიო ისტორიაში	ფიზიკურ კულტურაში
	შრომით სწავლებაში

მაგრამ, ყოფაქცევაში არაღამაქმსყოფილებელი შეფასების გამო, არ იქნა დაშვებული გამოსაშვებ გამოცდებზე.

მას უფლება ეძლევა, სამსახურიდან დადებითი დახასიათების წარმოდგენის შემდეგ, საშუალო განათლების ატესტატის მიღების გამოცდები ჩააბაროს მომდევნო სამ წელიწადში, ერთ საგამოცდო პერიოდში, თავისსავე სკოლაში, ხოლო საცხოვრებელი ადგილის გამოცვლის შემთხვევაში — სკოლაში, რომელზეც მიუთითებს განათლების განყოფილება.

სკოლის დირექტორი

ბ. ა.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა:

ცნობის გაცემის რეგისტრაცია იწარმოება საშუალო განათლების ატესტატების გაცემის წიგნში (იხ. მითითებანი ატესტატების გაცემის წიგნის წარმოების შესახებ).

საბჭოთა არმიის რიგებში გაწვეული საღამოსა და დაუსწრებელი სკოლების მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანისა და გამოშვების შეესახებ

საღამოსა და დაუსწრებელი სკოლების ის მოსწავლეები, რომლებიც კლასიდან კლასში გადასაყვანი და გამოსაშვები გამოცდების დაწყების წინ ან გამოცდების პერიოდში იქნებიან გაწვეულნი საბჭოთა არმიის რიგებში, წლიური ნიშნების საფუძველზე გადაყვანილნი იქნებიან შემდეგ კლასში, ან მიეცემათ რვაწლიანი განათლების მოწმობა და საშუალო განათლების ატესტატი.

მოსწავლეების შემდეგ კლასში გადაყვანის საკითხს წყვეტს სკოლის პედაგოგიური საბჭო, რვაკლასის დამთავრებისას ქალაქის (რაიონის) განათლების განყოფილება, მეთერთმეტე კლასელთა ატესტატების გაცემისას — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგია.

საშუალო განათლების ატესტატის მისაღებად საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროში ადგილობრივმა განათლების განყოფილებებმა უნდა წარმოადგინონ:

1. შუამდგომლობა
2. პედაგოგიური საბჭოს დადგენილება
3. აკადემიური მოსწრების ფურცელი
4. ცნობა სამხედრო კომისარიატიდან მოსწავლის გაწვევის ვადის ჩვენებით.

ანალოგიური საბუთებით უნდა გადაწყდეს კლასიდან კლასში გადაყვანისა და რვა კლასის დამთავრების საკითხიც.

საშუალო სკოლადამთავრებული ყველა მოსწავლე შეტანილი უნდა იქნეს სათანადო საგამოცდო ოქმების გრაფებში: „საბოლოო ნიშნები“ და „საერთო ცნობები მოსწავლეთა შესახებ“, ამ უკანასკნელში საბჭოთა არმიის რიგებში გაწვეულის გასწვრივ გრაფაში — „ჩააბარა თუ არა გამოცდები“ დაიწერება: „გაწვეულია საბჭოთა არმიის რიგებში“.

**საღამოსა და დაუსწრებელი სკოლების
სამმართველო**

И Н С Т Р У К Ц И Я

об экзаменах, переводе и выпуске учащихся общеобразовательных школ Грузинской ССР

В общеобразовательных школах республики, в IV, V, VI, VII, IX (X) классах, проводятся переводные, а в VIII, X (XI) — выпускные экзамены.

Экзамены ставят целью проверить глубину, осознанность и прочность знаний учащихся, понимание основных идей и принципов изучаемой науки, применение знаний в жизни, на практике. Подготовка к экзаменам, сами экзамены помогают учащимся систематизировать и закрепить полученные в процессе обучения теоретические знания и практические умения, глубже осознать причинно-следственные связи изучаемых явлений и фактов.

Конкретные требования, предъявляемые к знаниям учащихся на экзаменах, определяются билетами, темами сочинений, текстами для письменных экзаменов.

Директор школы обязан до начала экзаменов ознакомить с настоящей инструкцией всех членов педагогического совета школы а, также учащихся и родителей в части, касающейся их.

П Р И М Е Ч А Н И Е:

1. Во всех классах общеобразовательных школ занятия оканчиваются в конце мая. Экзамены проводятся с 31 мая по 23 июня. В этот же период проводятся пятидневные полевые занятия и учебно-производственная практика в тех девятых классах, которые не проходили эту практику. В июне же будут проведены и дополнительные экзамены.

Осенние экзамены проводятся в конце августа.

2. В заочных и очно-заочных школах с различным режимом работы,

в которых учебные программы будут пройдены раньше срока, экзамены проводятся в указанные Министерством просвещения Грузинской ССР сроки, с учетом представлений соответствующих отделов народного образования.

1. Порядок перевода и выпуска учащихся

1. В классах, где не установлены экзамены, в следующие классы переводятся учащиеся, имеющие положительные годовые оценки по всем учебным предметам.

2. По окончании учебного года учителя подготовительных классов составляют на каждого ученика педагогическую характеристику, на основании которой производится зачисление ученика в I класс.

Учащиеся I, II и III классов оставляются на повторный курс в том же классе в исключительных случаях, по мотивированному решению педсовета.

3. В классах, где установлены экзамены, переводятся в следующие классы учащиеся, имеющие положительные итоговые оценки по всем учебным предметам.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Освобождение учащихся по состоянию здоровья от уроков труда и занятий физической культурой не влияет на перевод их в следующие классы и выпуск из школы.

4. Годовые оценки по учебным предметам выставляются учителями на основании четвертных (полугодовых) оценок, оценки по поведению — учителями I-III и классными руководителями IV-X, XI классов в соответствии с требованиями «Инструкции о выставлении оценки поведения учащимся средней общеобразовательной школы», № 108-М утверждённой Министром просвещения СССР 31 декабря 1970 г. (см. приложение № 2).

5. По тем предметам, по которым проводятся экзамены, итоговые оценки учащимся выводятся учителями — предметниками на основании годовых и экзаменационных оценок.

За изложение и сочинение в IV-X (XI) классах выстав-

ляется оценка как по языку, так и по литературе.

Итоговая оценка «пять» не может быть выставлена, если на экзамене ученик получил иную оценку. При экзаменационной неудовлетворительной оценке не может быть выставлена положительная итоговая оценка.

6. К экзаменам допускаются учащиеся, успевающие по всем предметам, а также имеющие неудовлетворительные годовые оценки не более чем по двум предметам и те учащиеся заочных школ, которые не сдали зачеты по двум предметам.

При решении вопроса о допуске учащихся к весенним, дополнительным и осенним экзаменам родной язык и литература, русский язык и литература (в нерусских школах) рассматриваются как один предмет.

Учащиеся, имеющие неудовлетворительную годовую или экзаменационную оценку по родному языку и литературе, сдают дополнительный или осенний экзамен как по письму, так и устно.

7. В учебно-консультационных пунктах и группах заочных школ экзамены проводятся в тех же пунктах и группах.

Заочники, занимавшиеся в индивидуальном порядке, посещавшие занятия и сдававшие зачеты, сдают переводные экзамены по месту учебы по предметам, предусмотренным инструкцией, те же заочники, которые не посещали занятий и представляли зачетные темы только в письменном виде, сдают экзамены по всем учебным дисциплинам, изучающимся в данном классе. Тексты для письменных и билеты для устных экзаменов составляются учителями и утверждаются директорами (или их заместителями по учебно-воспитательной работе) тех вечерних и заочных школ, в которых сдают экзамены заочники.

Учащиеся XI классов учебно-консультационных пунктов (групп) заочных школ, а также заочники, обучающиеся индивидуально и не имеющие возможности сдать экзамены в заочной школе, с разрешения Министерства просвещения мо-

гут сдать экзамены в учебно-консультационном пункте (группе) данной школы. В этом случае для приема экзаменов от заочников в учебно-консультационных пунктах (группах) в установленном порядке создаются экзаменационные комиссии. Документ об образовании выдает заочная школа на основании присланных из учебно-консультационных пунктов (групп) экзаменационных протоколов и окончательных оценок по предметам, вносящимся в аттестат о среднем образовании.

ПРИМЕЧАНИЕ:

1. Учащиеся XI классов учебно-консультационных пунктов, существующих на базе 8-летних дневных школ, а также заочники, обучающиеся индивидуально, экзамены на аттестат о среднем образовании сдают в том же порядке.

В случае, если в районе нет заочной школы, с разрешения Министерства просвещения экзамены можно проводить в одной из ближайших дневных средних школ, которая и выдает аттестат. Этот порядок распространяется и на вечерние XI классы, работающие на базе восьмилетних школ.

2. Выпускные экзамены в Батумской республиканской заочной средней школе моряков и рыбаков в случае необходимости могут быть проведены в четыре срока в удобное для учащихся время.

8. Учащиеся выпускного X (XI) класса, имеющие неудовлетворительную годовую оценку по поведению, не допускаются к экзаменам. Экзамены за курс средней школы они могут сдавать после представления положительной характеристики с места работы в последующие три года за один экзаменационный период в той же школе, а в случае переезда — в одной из школ по месту нового жительства с разрешения рай/гор/оно.

При условии успешной сдачи всех экзаменов выпускнику выдается аттестат обычного образца. Вопрос об оценке поведения решается педагогическим советом школы, выдающей аттестат, с учетом представленной характеристики с места работы.

С учащимися IV-VII, VIII, IX (X вечерних) классов, которые имеют неудовлетворительные годовые и итоговые оценки не более чем по двум учебным предметам, с 1 по 22 июня организуются ежедневные дополнительные занятия согласно расписанию, утверждённому директором школы. Посещение обеспечивают классные руководители.

Для этих учащихся 22-23 июня будут проведены дополнительные экзамены. Вопрос об их переводе или оставлении в том же классе будет решаться на заключительном заседании педсовета.

Осенние экзамены проводятся в X (XI) выпускных классах, для учащихся имеющих годовые и итоговые неудовлетворительные оценки не более, чем по двум предметам, а также для тех учащихся других классов, которые из-за болезни или иных особых причин не смогли сдать экзамены вовремя.

Дополнительные и осенние экзамены проводятся по расписанию, утверждённому директором школы, в соответствии с действующей Инструкцией об экзаменах.

10. Учащиеся, получившие три и более годовых и итоговых неудовлетворительных оценок по учебным предметам, а также не выдержавшие хотя бы одного дополнительного или осеннего экзамена, оставляются на второй год в том же классе.

Учащиеся выпускных X (XI) классов, не допущенные к экзаменам или не выдержавшие весенних экзаменов более чем по двум предметам, а также не выдержавшие осенних экзаменов хотя бы по одному предмету, выбывают из школы. Им предоставляется право в следующем году еще раз держать экзамены по тем предметам, по которым они имеют неудовлетворительные оценки, в той же школе. В случае переезда они могут сдавать экзамены в одной из школ по новому месту жительства с разрешения рай (гор) оно. Если в последующем году они не выдержали экзамена хотя бы по одному предмету, им предоставляется право в дальнейшем сдавать экзамены за курс средней школы экстерном в соответствии с

Инструкцией о порядке проведения экзаменов для экстернов, утвержденной приказом Министра просвещения СССР от 17 февраля 1972 г. № 21. (См. приложение № 9).

11. Учащиеся выпускных классов, которые по неуспеваемости или болезни не смогли окончить среднюю школу, по своему желанию могут быть оставлены в том же классе на второй год.

12. Постановление педагогического совета о переводе или допуске учеников к экзаменам, об оставлении на второй год, о перенесении перевода или выпуска на осень протоколируется и в трехдневный срок доводится до сведения учащихся и их родителей в письменном виде, а для учащихся вечерних и заочных школ сообщается и руководителям организаций, в которых они работают, с указанием сроков экзаменов для получения вечерниками и заочниками полагающегося им отпуска.

II. Проведение экзаменов

13. Предметы, выносимые на экзамен, количество экзаменов, порядок, форма и сроки их проведения, тексты для письменных экзаменационных работ, темы сочинений, экзаменационные билеты для выпускных X (XI) классов утверждаются Министерством просвещения Грузинской ССР. При этом билеты для устных экзаменов и выпускных классах по истории и обществоведению, математике, физике составляются в соответствии с типовыми билетами Министерства просвещения СССР.

Устные экзамены в VIII и X (XI) выпускных классах школ с русским, армянским и азербайджанским языками обучения проводятся по билетам, составленным министерствами просвещения РСФСР, Армянской ССР, Азербайджанской ССР и Грузинской ССР.

14. Состав экзаменационных комиссий в выпускных VIII, X (XI) классах по представлению директора школы утверж-

дается городским (районным) отделом народного образования, в ведении которого находится школа, не позднее чем за две недели до начала экзаменов. В случае необходимости в школе может быть создано несколько экзаменационных комиссий.

15. В состав экзаменационной комиссии входят: председатель (директор, его заместитель по учебно-воспитательной работе или учитель по представлению директора), преподаватель предмета и члены комиссии (в X (XI) классах — два, в VIII классах — один), являющиеся учителями того же или родственного предмета. В переводных классах экзамен проводят преподаватель предмета и ассистент.

16. Заведующие отделами народного образования утверждают членами комиссий учителей с высшим образованием. В необходимых случаях в состав комиссий вводятся учителя других школ, имеющие высшее образование. Учителя, не имеющие высшего образования, могут утверждаться членами комиссий лишь в особых случаях.

Отделы народного образования посылают на экзамены своих представителей. Ответственность за соблюдение инструкции возлагается на директора школы.

17. Экзаменационные материалы: экзаменационные билеты для переводных экзаменов, предложения для разбора по родному языку (языку обучения), примеры и задачи по математике, физике — готовятся учителями, обсуждаются на предметных методических объединениях и утверждаются директором школы не позднее, чем за десять дней до начала экзаменов. Этот материал не должен быть известен учащимся.

18. Экзаменационные темы и тексты работ для письменных экзаменов в X (XI) выпускных классах средних школ всех ведомств готовит Министерство просвещения Грузинской ССР.

Материалами для письменных экзаменов в VIII классах

обеспечивают отделы народного образования, в остальных классах — сами школы.

19. Экзамены проводятся по утвержденному директором школы расписанию, которое вывешивается для ознакомления учителей, учащихся и родителей за 10 дней до начала экзаменов. В расписании предусматривается:

— не более одного экзамена в один день в каждом классе;

— длительность перерыва между экзаменами с учетом объема курса по каждому учебному предмету;

— проведение письменного экзамена до устного, если по предмету установлено два экзамена;

— два срока письменных экзаменов в переводных классах, если такая необходимость вызывается наличием параллельных классов.

20. Учащимся не разрешается приносить на экзамены тетради, учебники, учебные и справочные материалы.

21. Экзаменующимся для подготовки к устным ответам выдается бумага со штампом школы.

22. Учащиеся, выполнившие письменную работу, сдают ее вместе с черновиком экзаменационной комиссии и выходят из класса. Учащиеся, не закончившие работу в отведенное время, сдают ее неоконченной.

23. Письменные экзаменационные работы хранятся у директора школы. Проверка их учителем проводится совместно с другими членами экзаменационной комиссии в школе.

24. Для проведения устных экзаменов класс, в котором более 20 учащихся, делится на две группы, сдающие экзамены одна после другой в тот же день. Каждой группе дается полный комплект билетов. Билеты, по которым экзаменовались учащиеся, в той же группе повторно не могут быть использованы.

ПРИМЕЧАНИЕ:

В том случае, когда класс делится на две группы, дополнительный материал (тексты, задачи, примеры) к билетам учитель составляет в одном варианте.

Для параллельных классов дополнительные материалы к билетам составляются в различных вариантах.

25. Для подготовки к ответу экзаменующимся предоставляется 15—20 минут.

26. Учащемуся, который, взяв билет, заявит, что не может ответить на данные вопросы, предоставляется право взять второй билет, при этом оценка снижается на один балл.

27. Члены экзаменационной комиссии выслушивают ответ учащегося по билету, без необходимости не прерывая его. Экзаменуемому могут быть предложены дополнительные вопросы, как правило, в пределах материала, предусмотренного билетом; если, отвечая по билету, ученик не обнаруживает удовлетворительного знания материала, ему могут быть предложены дополнительные вопросы по другим разделам программы.

Задавать вопросы учащимся могут только учитель, члены экзаменационной комиссии и лица, имеющие право инспектирования школы.

28. На устных экзаменах через каждый академический час устанавливается перерыв для учащихся, за исключением тех, которые имеют на руках билеты. Опрос отвечающих при этом не прерывается. После ответа учащийся выходит из класса.

29. После проведения каждого экзамена комиссия оценивает ответы учащихся и выставляет экзаменационные оценки в протокол экзаменов. Протокол подписывают все члены экзаменационной комиссии, принимавшие экзамен по данному предмету.

30. В случае разногласий между членами экзаменационной комиссии в оценке письменной работы или устного ответа ученика вопрос решается большинством голосов с обязательной записью в протокол экзамена особого мнения членов комиссии, не согласных с решением большинства. В случае несогласия председателя комиссии с мнением большинст-

ва ее членов, окончательное решение принимается отделом народного образования.

31. Оценки, полученные учащимся на устном экзамене, должны быть объявлены ему по окончании экзамена по этому предмету, а оценки по письменному экзамену — до проведения следующего экзамена.

32. Категорически запрещается без разрешения отдела народного образования допускать на экзамены кого-либо, кроме членов экзаменационной комиссии.

III. Переводные экзамены

ПРИМЕЧАНИЕ:

Сообщение о переводных экзаменах будет опубликовано Министерством просвещения Грузинской ССР незадолго до начала экзаменов.

33. На письменный экзамен в переводных классах, где пишут диктант, отводится 1 астрономический час, на изложение дается 2 часа, на сочинение — 4 часа; на письменный экзамен по алгебре и началам анализа в X (переводном) классе — 3 часа.

Учащимся, которые пишут изложение по программному материалу или сочинение, на экзамене предлагаются три темы, из которых они выбирают одну.

34. Как правило, тексты, темы, задачи и примеры для письменных экзаменов в переводных классах, а также в X классах вечерних (сменных) и заочных школ по каждому экзаменационному предмету составляет в нескольких вариантах (не менее 3-х для каждого класса) преподаватель данного предмета и до 25 мая представляет на утверждение директору школы, который непосредственно перед экзаменом вручает преподавателю утвержденный вариант. Ответственность за сохранение в тайне этих материалов несет директор школы и преподаватель данного предмета.

На письменных экзаменах по математике задачи и примеры даются в двух вариантах одинаковой трудности.

35. В IV, V, VI, VII и IX, а также X классах вечерних

школ письменные экзаменационные работы выполняются на специальных листах со штампом школы.

36. Для проведения экзаменов в сельских одноклассных и двухклассных начальных школах, где имеются IV классы, решением отдела народного образования создаются экзаменационные комиссии, в состав которых входят учителя IV классов одноклассных и двухклассных школ и учителя соответствующих предметов близлежащих восьмилетних и средних школ. При этом каждый учитель IV класса в присутствии ассистента проверяет знания своих учащихся.

IV. Выпускные экзамены за VIII класс

37. В VIII классах всех типов грузинских школ экзамены проводятся по родному языку и литературе (устно), алгебре (письменно); в школах с русским, азербайджанским и армянским языками обучения—по родному языку (устно), по алгебре (письменно). Кроме того, проводится ещё один экзамен по предмету, который выберет сама школа. Решение о третьем экзаменационном предмете принимает педсовет, о чём на следующий же день сообщается отделу народного образования.

В школах с преподаванием ряда предметов на иностранном языке устный экзамен по иностранному языку будет третьим экзаменом.

38. Учащиеся, имеющие неудовлетворительные годовые или итоговые оценки по языку, на котором ведется обучение в школе, дополнительно сдают по этому предмету как устный, так и письменный экзамены.

39. Письменные экзаменационные работы в VIII классах выполняются на листах со штампом рай (гор) оно, которые директор получает вместе с пакетами в отделе народного образования.

Учащиеся, имеющие неудовлетворительную годовую оценку по алгебре, дополнительно сдают по этому предмету письменный и устный экзамены.

40. На письменном экзамене по алгебре учащимся дается одна задача и четыре примера из пройденного материала с учетом основных вопросов, изученных в предыдущих классах. Задача и примеры даются в 2-х вариантах одинаковой трудности. На письменный экзамен по алгебре отводится 3 астрономических часа, на сочинение — 4.

41. Темы, задачи и примеры для VIII класса составляют отделы народного образования, размножают их по числу школ в своем районе или городе, вкладывают по отдельным предметам в конверты. Запечатанные конверты с обозначением даты проведения экзаменов вручаются директорам школ: городских — в день экзамена, сельских — накануне экзамена.

У. Экзамены за курс средней школы

42. Экзамены на аттестат о среднем образовании в школах с грузинским, армянским и азербайджанским языками обучения проводятся по следующим предметам:

по родному языку и литературе (письменно), по родной литературе (устно); по русскому языку и литературе (устно) по алгебре и началам анализа (письменно); по истории и обществоведению (устно), по физике устно;

в школах с русским языком обучения — по родному языку и литературе (письменно), по родной литературе (устно), по алгебре и началам анализа (письменно), по физике (устно), по иностранному языку (устно), по истории и обществоведению (устно).

В грузинских школах с преподаванием ряда предметов на иностранном языке, кроме того, проводится устный экзамен по иностранному языку до сдачи других предметов, с 25 по 30 мая.

ПРИМЕЧАНИЕ:

В XI классах вечерних (сменных) грузинских, армянских и азербайджанских школ проводится экзамен не по алгебре и началам анализа, а по математике (письменно).

43. На письменных экзаменах по родному языку и литературе учащимся даются 3 темы: 2 — по программному материалу, одна — свободная. Учащимся предоставляется право выбора.

По алгебре и началам анализа даются пять примеров из пройденного в X (XI) классах с учетом вопросов, изученных в предыдущих классах. Задачи и примеры по алгебре и началам анализа даются в одном варианте.

44. Для выполнения письменных работ учащимся дается по родной литературе 6, по математике — 4 астрономических часа.

45. Экзаменационные материалы для письменных экзаменов в выпускных X (XI) классах — темы сочинений по родной литературе, задачи и примеры по математике — составляет и передает по радио перед началом экзамена Министерство просвещения Грузинской ССР.

Министерства просвещения АССР, ОНО Юго-Осетинской АО, районные и городские отделы народного образования обеспечивают приём в школах экзаменационных тем и материалов в точном соответствии с Инструкцией об экзаменах.

46. Письменные экзаменационные работы X (XI) выпускных классов выполняются на специальных листах со штампом, которые директор школы получает в отделе народного образования.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Республиканские заочные школы получают специальные листы бумаги со штампом в Минпросе Грузинской ССР.

47. Учащимся X (XI) выпускных классов, которые из-за болезни не явились на экзамены, постановлением педагогического совета школы разрешается сдавать экзамены на аттестат о среднем образовании осенью — с 22 по 30 августа.

48. Экзаменационная комиссия заполняет два экземпляра протоколов, из которых один остается в школе, другой — посылается в районный (городской) отдел народного образования.

ПРИМЕЧАНИЕ:

В школах АССР и Юго-Осетинской АО заполняются третьи экземпляры протоколов, которые соответственно высылаются в Министерство просвещения АССР и отдел народного образования Юго-Осетинской АО. В Министерство просвещения Грузинской ССР высылаются списки выпускников с указанием, какого образца выдан аттестат. За точность списков несут личную ответственность министры просвещения автономных республик, заведующие отделов народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, директора школ.

49. Все экзаменационные письменные работы, оцененные школьной комиссией на «5», на следующий после экзамена день пересылаются в отделы народного образования для проверки.

Экзаменационные письменные работы кандидатов на награждение золотой медалью с рецензиями и оценками комиссий районных (городских) отделов народного образования, Тбилисского города, министерств просвещения Абхазской и Аджарской АССР, обласно Юго-Осетии не позднее 10 июня (по родному языку и литературе) и 15 июня (по алгебре и началам анализа) представляются в Министерство просвещения Грузинской ССР.

50. Учащиеся выпускных X (XI) классов, имеющие неудовлетворительную годовую оценку по языку, на котором ведется обучение в школе, весной сдают устный экзамен по литературе, а осенью пишут сочинение. Учащиеся, имеющие неудовлетворительные годовые или итоговые оценки по языку и литературе или только по литературе, осенью сдают устный экзамен по литературе и пишут сочинение.

Учащиеся выпускных X (XI) классов школ с нерусским языком обучения, имеющие неудовлетворительные годовые оценки по русскому языку и литературе, осенью сдают по этим предметам устный экзамен; две оценки, полученные на устном экзамене, ставятся по языку и литературе.

Учащиеся, имеющие неудовлетворительную годовую оценку по истории СССР, весной сдают экзамен по обществоведению, осенью — по истории СССР и наоборот.

На экзамене по истории СССР и обществоведению учащимся выставляется две оценки: одна — за знание истории СССР, другая — за знание обществоведения.

Учащиеся выпускных X (XI) классов, имеющие неудовлетворительные годовые оценки по алгебре и началам анализа, осенью сдают устный и письменный экзамены по этому предмету.

Окончательная оценка по алгебре и элементарным функциям и геометрии в нерусских школах выводится на основании годовой оценки и оценки, полученной на письменном экзамене по математике.

51. Темы, задачи и примеры для осенних экзаменов посылают школам министерства просвещения автономных республик, областной, городские и районные отделы народного образования.

52. По окончании всех экзаменов педагогический совет школы при участии всех членов экзаменационной комиссии обсуждает итоги экзаменов и на основе протоколов экзаменов решает вопрос о выдаче учащимся X (XI) классов аттестатов о среднем образовании, награждении учащихся золотыми медалями или похвальными грамотами (см. приложения №№ 5, 6, 7).

53. Всем лицам, окончившим среднюю школу, одновременно с аттестатом о среднем образовании выдается свидетельство о восьмилетнем образовании и характеристика, которая подписывается директором школы, классным руководителем, секретарем школьного комитета ЛКСМ и заверяется школьной печатью.

В характеристике дается развернутая педагогическая оценка интересов и склонностей выпускника (изучением каких предметов он был заинтересован и каких результатов добивался), его отношения к труду, активности в общественной жизни школы за весь период учебы.

საგარეო
საგანმანათლებლო

VI. Об освобождении учащихся от переводных и выпускных экзаменов.

54. От переводных и выпускных экзаменов учащиеся не освобождаются. В случае неявки учащегося на экзамены по болезни или другой уважительной причине, экзамены переносятся на осень. Если же учащийся по уважительной причине не сможет выйти и на осенние экзамены, он будет переведён в следующий класс (получит свидетельство или аттестат, на основании годовых оценок.

55. Учащимся, заболевшим в период экзаменов и выздоровевшим до их окончания, разрешается сдать оставшиеся и пропущенные экзамены; пропущенные экзамены они могут сдать также в течение 5 дней после весенних экзаменов или осенью.

56. Вопрос о переносе на осень переводных и выпускных экзаменов за VIII класс решают районные (городские) отделы народного образования, а о переносе экзаменов на аттестат о среднем образовании — Министерство просвещения Грузинской ССР.

VII. Оформление и выдача документов о восьмилетнем и среднем образовании

57. Учащимся, окончившим восемь классов, выдается свидетельство о восьмилетнем образовании. Учащимся, окончившим среднюю школу, — аттестат о среднем образовании.

58. Свидетельство о восьмилетнем образовании и аттестат о среднем образовании учащиеся получают в школе, где они окончили восемь классов или завершили среднее образование.

В случае, если учащийся выпускного VIII, X (XI) класса находился в лечебном учреждении (больнице, санатории), где организованы учебные занятия, то свидетельство или аттестат он получает в школе, в которой постоянно обучался, с учетом оценок, полученных в лечебном учреждении.

59. Свидетельство о восьмилетнем образовании и аттес-

тат о среднем образовании заполняются аккуратно и отчетливо черной тушью. подписываются директором школы, заместителем директора по учебно-воспитательной работе и не менее чем тремя учителями. Если в штате школы должность заместителя директора по учебной работе не предусмотрена, за него подписывает один из учителей по указанию директора. Оттиск школьной гербовой печати должен быть ясным, легко читаемым. Никаких подчисток и исправлений, незаполненных граф не допускается. Фамилия, имя, отчество, месяц, год рождения выпускника записываются полностью и в точном соответствии с записями в паспорте, а выпускника VIII класса, еще не имеющего паспорта, — в соответствии с записями в свидетельстве о рождении. Полностью указывается наименование, номера место нахождения школы, выдавшей документ. Свидетельство о восьмилетнем образовании и аттестат о среднем образовании заполняются в школах Грузинской ССР на двух языках — грузинском и русском.

Оценки по каждому учебному предмету в свидетельстве и аттестате проставляются цифрами и в скобках словами: 5 (отлично), 4 (хорошо), 3 (посредственно), а по отдельным дисциплинам, где введена зачетная система, — «зачтено» или «не зачтено».

60. Учащимся, не аттестованным по иностранному языку, физической культуре, трудовому обучению, изобразительному искусству, музыке и пению по не зависящим от них причинам, в свидетельстве о восьмилетнем образовании и в аттестате о среднем образовании делается запись «не изучался (-ось, -ась)». Учащимся, освобожденным по состоянию здоровья от занятий по физической культуре и трудовому обучению, делается запись «освобожден (-а)».

61. Учащимся, освобожденным от экзаменов, в свидетельстве выставляются годовые оценки.

62. Учащимся изучившим факультативный курс, в свидетельстве о восьмилетнем образовании, аттестате о среднем образовании делается соответствующая запись без выставления оценки.

ПРИМЕЧАНИЕ:

В школах, не находящихся в системе Министерства просвещения Грузинской ССР, вопросы утверждения экзаменационных комиссий, освобождения учащихся от экзаменов, выдачи аттестатов и свидетельств рассматриваются и решаются отделами учебных заведений соответствующих министерств и ведомств.

Свидетельство о восьмилетнем образовании

63. В свидетельство о восьмилетнем образовании вносятся оценки по всем учебным предметам, содержащимся в учебном плане для IV—VIII классов, и оценка по поведению за VIII класс.

64. Оценка поведения учащегося проставляется словами: «примерное», «удовлетворительное» или «неудовлетворительное».

65. Свидетельства о восьмилетнем образовании регистрируются в книгах учета бланков и выдачи свидетельств о восьмилетнем образовании.

Аттестат о среднем образовании

66. В аттестат о среднем образовании вносятся оценки по всем учебным предметам, содержащимся в учебном плане для IX—X (XI) классов и оценка по поведению за выпускной X (XI) класс.

67. Оценка поведения учащегося проставляется словами: «примерное» или «удовлетворительное».

68. Учащийся выпускного X (XI) класса, не допущенный к экзаменам или не выдержавший осенних экзаменов, получает свидетельство, в котором указываются годовые или итоговые (если он держал экзамены) оценки по всем предметам,

вносимым в аттестат, и оценка по поведению (см. приложение № 12).

69. Учащийся выпускного X (XI) класса, имеющий годовую неудовлетворительную оценку по поведению, получает справку о том, что им прослушан курс средней общеобразовательной школы. В справке указываются оценки по всем предметам, содержащимся в учебном плане для IX—X (XI) классов. (см. приложение № 13).

70. Учащиеся — спортсмены, в период обучения в X (XI) выпускном классе временно прикрепленные к другой школе и освобожденные от экзаменов, получают аттестат о среднем образовании в своей бывшей школе.

71. Аттестаты о среднем образовании регистрируются в книге учета бланков и выдачи аттестатов о среднем образовании.

VIII. Экзаменационная отчетность

72. Все письменные работы, выполненные учащимися на экзаменах, билеты и дополнительные материалы, по которым проводились экзамены, протоколы экзаменов, ведомости итоговых оценок учащихся вместе с документами лиц, допущенных к экзаменам в порядке экстерната хранятся в школе в течение 5 лет. После этого ведомости сдаются на хранение в архив, а остальные материалы уничтожаются в установленном порядке.

73. Общие итоги экзаменов обсуждаются на заключительном заседании педагогического совета школы.

74. Издание каких-либо местных инструкций по организации и проведению переводных и выпускных экзаменов, а также экзаменов на аттестат о среднем образовании запрещается. Категорически запрещается также требовать от директоров школ представления каких-либо сведений по итогам экзаменов, не установленных статистической отчетностью.

УПРАВЛЕНИЕ ШКОЛ

УТВЕРЖДАЮ
Министр просвещения Грузинской
ССР **О. Д. КИНКЛАДЗЕ**
2 марта 1978 г.

ИНСТРУКЦИЯ

об оценке знаний учащихся средних общеобразовательных школ республики

I. Общие указания

Цифровые знаки, соответствующие пятибалльной системе оценки успеваемости учащихся, пишут целыми числами: «5» (отлично), «4» (хорошо), «3» (посредственно), «2» (плохо), «1» (очень плохо).

Учащимся, которые по состоянию здоровья занимаются в специальных медицинских группах, в конце четверти и учебного года по физкультуре ставится отметка «зачтено» или «не зачтено». Таким же образом оцениваются учащиеся по пению.

II. Оценка знаний учащихся в конце четверти

1. Четвертные оценки выводятся на основе текущих устных и письменных оценок, внесенных в классный журнал, посредством выведения среднего арифметического балла. При этом число свыше половины балла округляется в пользу ученика, половина же балла — только в том случае, если последняя оценка является более высокой. Четвертная оценка должна отражать реальные знания ученика по данному предмету.

2. В том случае, когда учащийся по болезни или по какой-либо другой уважительной причине отстал в учебе, в

конце четверти можно оценить его знания в объеме всего пройденного в продолжение четверти материала.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Порядок выведения четвертных оценок по физкультуре указан в специальной инструкции.

III. Порядок выставления годовой оценки.

3. Годовая оценка выводится на основе четвертных оценок.

4. Годовая оценка «5» ставится в том случае, когда учащийся ни в одной четверти не имел оценки ниже «4», а в одной, какой-либо и в последней имеет оценку «5».

Например, учащемуся, который в четвертях по предмету имел «4», «4», «5», «5» или «5», «4», «4», «5», ставится «5», но учащемуся, который имел оценки «5», «5», «5», «4» или «4», «4», «4», «5», — ставится «4».

5. Годовая оценка «4» ставится в том случае, когда учащийся ни в одной четверти не имел оценки ниже «3», а в одной какой-либо четверти и в последней имеет оценку «4». Например, учащемуся, который в четвертях по предмету имел «3», «4», «3», «4» или «4», «3», «3», «4», ставится «4», но в том случае, когда учащийся имеет «4», «4», «4», «3» или «3», «3», «3», «4», ставится «3».

6. Годовая оценка «3» ставится в том случае, когда учащийся во всех четвертях имел оценку «3» или имеет одну или две «2», но не в последней четверти.

Например, учащемуся, который в четвертях по предмету имел «3», «2», «2», «3», или «2», «3», «2», «3», ставится «3», но в том случае, когда учащийся имеет «3», «3», «3», «2» или «2», «2», «2», «3», ставится «2».

7. По истории:

в IV-VI классах годовые оценки выводятся на основе четвертных;

в VII классе выводятся две годовые оценки, одна по ис-

тории СССР, вторая — по истории Грузии;

в VIII классе в первом полугодии выставляется оценка по новой истории, а во втором полугодии — по истории СССР. При выведении годовой оценки принимается во внимание и оценка за первое полугодие;

в IX классе в первом полугодии выставляется оценка по новой истории, а во втором полугодии этот предмет продолжается новейшей историей и выводится годовая оценка по всемирной истории.

во втором полугодии также изучается история СССР и годовая оценка по этому предмету выводится на основании оценок за третью и четвертую четверти;

в X (XI) классе изучается история СССР, новейшая история и обществоведение, годовые оценки выводятся отдельно по истории СССР и обществоведению.

Годовая оценка по новейшей истории, в аттестат заносится как оценка по всеобщей истории; итоговые оценки по истории СССР и обществоведению выводятся на основе годовых и экзаменационных оценок;

в VIII-X (XI) оценка знаний учащихся по истории Грузии производится по полугодиям, а на основе полугодовых оценок выводится годовая оценка.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Годовая оценка по начальной военной подготовке выставляется после проведения пятидневной полевой практики, а по трудовому обучению — после прохождения учебно-производственной практики.

IV. Выставление окончательной (итоговой) оценки на основе годовой и экзаменационной оценок

8. В выпускных VIII, X (XI) классах, а также в переводных классах по экзаменационным предметам итоговая оценка устанавливается на основе годовой и экзаменационной оценок, по неэкзаменационным предметам итоговой оценкой является годовая оценка.

9. Установление итоговой оценки на основе годовой и эк-

заменационной оценок производится во всех классах следующим образом:

а) оценка «5» ставится в том случае, когда у учащегося годовая и экзаменационная оценка «5» или годовая — «4», а экзаменационная — «5»; в выпускных X (XI) классах окончательная оценка «5» ставится только в том случае, когда учащийся имеет и годовую, и экзаменационную оценки «5».

б) учащемуся, у которого годовая и экзаменационная оценки «4» — «4», а также учащемуся, имеющему годовую оценку «3», а экзаменационную «4», ставится итоговая оценка «4»;

в) учащемуся, получившему годовую оценку «3», а экзаменационную «5» или, наоборот, годовую «5», а экзаменационную «3», ставится «4».

ПРИМЕЧАНИЕ:

1. По родной литературе, там, где проводятся и письменный и устный экзамены, итоговая оценка выводится на основе годовой и двух экзаменационных оценок (устной и оценке литературной стороны сочинения), вместе с тем, в аттестат о среднем образовании, в графу «родной язык», вносятся итоговая оценка, выставленная на основе годовой и экзаменационной оценок за грамотность сочинений. Оценка «5» ставится только в том случае, если годовая и обе экзаменационные оценки — «5».

2. В аттестат о среднем образовании вносятся годовые оценки — по черчению за VIII класс и по географии за IX класс.

УТВЕРЖДАЮ
Министр просвещения СССР
М. ПРОКОФЬЕВ
№ 108-м 31 декабря 1970.

ИНСТРУКЦИЯ

о выставлении оценки поведения учащимся средней общеобразовательной школы

Устав средней общеобразовательной школы вместо пятибалльной системы вводит следующие оценки поведения учащихся: «примерное», «удовлетворительное» и «неудовлетворительное». Поведение учащихся оценивается учителем I-III (IV) классов и классным руководителем IV-X (XI классов).

При оценке поведения учащихся IV-X (XI) классов учитывается мнение учителей, преподающих в данных классах, и общественных организаций школы.

Введение нового порядка оценки поведения призвано служить главной задаче — укреплению сознательной дисциплины учащихся.

Выставление оценок поведения учащихся требует правильного методического подхода и педагогического такта. Оценка поведения должна быть объективной и отражать действительную картину поведения ученика, выполнения им норм социалистического общежития.

Главным критерием оценки поведения является выполнение учеником своих основных обязанностей, сформулированных в «Правилах для учащихся».

Уставом средней общеобразовательной школы предусмотрены две положительные оценки поведения учащихся: «удовлетворительное» и «примерное».

Оценка «удовлетворительное» выставляется учащимся, которые выполняют основные требования школы, определенные «Правилами для учащихся», принимают участие в общественной жизни школы и общественно полезном труде. Эта оценка характеризует поведение значительной части школьников. Выставление ее не должно рассматриваться как чрезвычайное происшествие.

Оценка «примерное» выставляется учащимся, которые наиболее старательно учатся и особенно активно участвуют в общественной жизни класса и школы и общественно полезном труде, образцово ведут себя в школе, дома и на улице, неуклонно выполняют «Правила для учащихся». Оценка «примерное» должна выставляться лишь той части учащихся, поведение которых может служить примером для других школьников.

Оценка «неудовлетворительное» выставляется ученикам, которые систематически не выполняют своих основных обязанностей, предусмотренных «Правилами для учащихся», не подчиняются требованиям школы, учителей, проявляют недисциплинированность в школе, дома, общественных местах. В отдельных случаях оценка «неудовлетворительное» может быть выставлена и за совершение учащимся единичных антиобщественных поступков, имеющих характер правонарушений.

Оценка поведения производится по итогам учебных четвертей и учебного года. Она выставляется в дневник ученика и доводится до сведения родителей. По итогам учебной недели учитель (I—III классы) и классный руководитель (IV—X (XI) классы) по мере необходимости вносит в дневник ученика краткие записи о его поведении.

Годовая неудовлетворительная оценка по поведению учащихся выставляется только после соответствующего решения педагогического совета школы. В этом случае классные руководители и учителя I—III классов представляют педагогическому совету мотивированное обоснование с учетом мнен-

ний пионерской и комсомольской организаций и ученического самоуправления.

Учащиеся выпускного (X или XI) класса, имеющие годовую неудовлетворительную оценку по поведению, согласно § 20 Устава не допускаются к экзаменам и получают справку о том, что ими прослушан курс средней общеобразовательной школы. Экзамен на аттестат о среднем образовании они могут сдавать в последующие три года в установленном порядке после представления положительной характеристики с места работы.

Учащиеся невыпускных классов, получившие годовую неудовлетворительную оценку по поведению, переводятся в следующий класс условно. При повторном получении учеником неудовлетворительной оценки по поведению, в случае систематического неподчинения учителям и руководителям школы и грубых нарушений дисциплины, педагогический совет рассматривает вопрос об исключении его из школы.

Учащиеся VIII класса, имеющие за поведение годовую оценку «неудовлетворительное», получают свидетельство о восьмилетнем образовании с соответствующей записью в строке об оценке поведения. Решение вопроса о зачислении таких учащихся в IX класс может быть принято только педагогическим советом школы.

ПРИКАЗ
МИНИСТРА ПРОСВЕЩЕНИЯ СССР

г. Москва

№ 89

23 ноября 1970 г.

Содержание:

**О введении Похвального листа для награждения
учащихся общеобразовательных школ**

В соответствии с пунктом 15 Устава средней общеобразовательной школы о награждении учащихся за отличные успехи и примерное поведение Похвальным листом приказываю:

1. Ввести Похвальный лист для награждения учащихся I—IX (X) классов за отличные успехи и примерное поведение.
2. Утвердить прилагаемые образец Похвального листа и «Инструкцию о порядке награждения Похвальным листом учащихся общеобразовательных школ».
3. Поручить Управлению снабжения школ учебно-наглядными пособиями и учебным оборудованием (тов. Дриге И. И.) совместно с Главным управлением Гознака СССР организовать изготовление в 1971/72 учебном году утвержденного образца Похвального листа.
4. Обязать министерства просвещения (народного образования) союзных республик довести до сведения органов народного образования и школ «Инструкцию о порядке награждения Похвальным листом учащихся общеобразовательных школ».

Обеспечить заказ бланков Похвального листа утвержденного образца в установленном порядке.

М. ПРОКОФЬЕВ

ИНСТРУКЦИЯ

о порядке награждения Похвальным листом учащихся общеобразовательных школ

1. Похвальным листом «За отличные успехи и примерное поведение» награждаются учащиеся I—IX (X) классов, имеющие по всем предметам годовые оценки «5» (или «зачтено» по пению и физкультуре), примерное поведение, принимающие активное участие в общественной жизни школы и общественно полезном труде.

2. Награждение учащихся общеобразовательных школ Похвальным листом данного образца вводится с 1972 года.

3. Награждение Похвальным листом производится педагогическим советом школы одновременно с решением вопроса о переводе учащихся в следующие классы или выпуске из VIII класса по представлению учителя (I—III классы) и классного руководителя (IV—IX (X) классы) с учетом мнения пионерской организации (для пионеров) и комсомольской организации (для комсомольцев), а также органов ученического самоуправления.

4. Выданные учащимся Похвальные листы регистрируются в специальной книге.

5. Выпускники VIII классов, награжденные Похвальным листом, при зачислении в средние специальные учебные заведения пользуются преимуществами, установленными Министерством высшего и среднего специального образования.

Приложение № 5

УТВЕРЖДЕНО

постановлением Совета Министров
СССР

от 18 декабря 1968 г. № 1000

ПОЛОЖЕНИЕ

**о золотой медали «За отличные успехи в учении, труде и
примерное поведение» и о похвальной грамоте
«За особые успехи в изучении отдельных предметов»**

1. Золотой медалью «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» награждаются выпускники средних общеобразовательных школ, имеющие годовые оценки «5» по всем предметам за время обучения в IX, X (XI) классах, сдавшие все выпускные экзамены с оценкой «5» при примерном поведении и при активном участии в общественной жизни школы.

При награждении золотой медалью и похвальной грамотой выпускников вечерних (сменных) и заочных средних общеобразовательных школ принимаются во внимание характеристика их с места работы.

2. Золотая медаль «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» присуждается педагогическим советом школы и вручается учащимся после утверждения решения педагогического совета министерствами просвещения (народного образования) союзных республик, не имеющих областного деления, министерствами просвещения автономных республик, краевыми, областными, Московским и Ленинградским городскими отделами народного образования по представлению педагогических советов школ и районных (городских) отделов народного образования.

Порядок рассмотрения органами народного образования материалов, представляемых школами для награждения учащихся золотой медалью, устанавливается Министерством просвещения СССР.

Награждение медалью выпускников средних общеобразовательных школ, находящихся в ведении других министерств и ведомств, производится в соответствии с настоящим Положением в порядке, устанавливаемом Министерством просвещения СССР.

3. Похвальной грамотой «За особые успехи в изучении отдельных предметов» награждаются выпускники средних общеобразовательных школ, достигшие особых успехов в изучении одного или нескольких предметов и имеющие по ним годовые оценки «5» за время обучения в IX, X (XI) классах, а также сдавшие экзамены по ним с оценкой «5» при положительных оценках по остальным предметам и примерном поведении.

4. Похвальная грамота «За особые успехи в изучении отдельных предметов» присуждается педагогическим советом школы.

Контроль за правильностью присуждения похвальной грамоты осуществляется соответствующими органами народного образования.

Золотая медаль «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» и похвальная грамота «За особые успехи в изучении отдельных предметов» вручаются награжденным директором школы на торжественном собрании.

5. Лица, награжденные золотой медалью «За отличные успехи в учении, труде и за примерное поведение» или похвальной грамотой «За особые успехи в изучении отдельных предметов», при зачислении в высшие и средние специальные учебные заведения пользуются преимуществами, установленными правилами приема в соответствующие учебные заведения.

МИНИСТРАМ ПРОСВЕЩЕНИЯ (НАРОДНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ) СОЮЗНЫХ РЕСПУБЛИК

МИНИСТР
ПРОСВЕЩЕНИЯ
СССР

12 февраля 1969 г.

№ 19-М

О награждении золотой медалью «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» и похвальной грамотой «За особые успехи в изучении отдельных предметов»

В связи с поступающими запросами Министерство просвещения СССР разъясняет, что при награждении выпускников средних общеобразовательных школ золотой медалью «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» и похвальной грамотой «За особые успехи в изучении отдельных предметов» необходимо руководствоваться следующим:

— учащиеся, освобожденные от выпускных экзаменов за курс средней школы, золотой медалью не награждаются;

— выпускники средних общеобразовательных школ, не изучавшие иностранный язык по не зависящим от них причинам, могут награждаться золотой медалью на общих основаниях;

— при решении педагогическим советом школы вопроса о присуждении золотой медали не разрешается пересматривать годовые оценки по отдельным предметам учебного плана, полученные учащимся в IX—X (XI) классах.

При присуждении похвальной грамоты «За особые успехи в изучении отдельных предметов» учитываются не только годовые оценки «5» по одному или нескольким предметам и отличное поведение при положительных оценках по осталь-

ным предметам, но и проявление выпускником особого интереса к избранным предметам: участие в олимпиадах по соответствующему предмету, успешное изучение факультативного курса, активная работа в предметных кружках, участие в конкурсах, выставках и т. д. В похвальных грамотах перечисляются предметы, по которым учащийся обнаружил особые успехи. Выпускники школы, награжденные похвальной грамотой, получают одновременно с ней аттестат о среднем образовании на бланке обычного образца.

**Министр
просвещения СССР**

М. ПРОКОФЬЕВ

**МИНИСТРАМ ПРОСВЕЩЕНИЯ (НАРОДНОГО
ОБРАЗОВАНИЯ) СОЮЗНЫХ РЕСПУБЛИК,
МИНИСТЕРСТВУ ПУТЕЙ СООБЩЕНИЯ**

**МИНИСТР
ПРОСВЕЩЕНИЯ**

12 февраля 1969 г.

№ 18-М

**Порядок рассмотрения органами народного образования
материалов, представляемых школами для награждения
учащихся золотой медалью**

На основании Положения о золотой медали «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» и о похвальной грамоте «За особые успехи в изучении отдельных предметов», утвержденном Постановлением Совета Министров СССР от 18 декабря 1968 года № 1000, устанавливается следующий порядок рассмотрения школами и органами народного образования материалов для награждения выпускников средних общеобразовательных школ золотыми медалями:

1. Решение педагогического совета о присуждении золотой медали, экзаменационные письменные работы, ведомости годовых оценок за IX—X (XI) классы, ведомости экзаменационных итоговых оценок, подлежащих включению в аттестат, характеристика школы, а для выпускников вечерних (сменных) и заочных школ рабочей и сельской молодежи также характеристика с места работы направляются директором школы в районный (городской) отдел народного образования.

Решения педагогических советов школ Министерства путей сообщения о присуждении золотых медалей с соответствующими материалами направляются в отделы учебных заведений управлений железных дорог.

2. Районный (городской) отдел народного образования

рассматривает полученные материалы и направляет своим заключением соответственно в министерство просвещения (народного образования) союзной республики, не имеющей областного деления, министерство просвещения автономной республики, краевой, областной окружной, Московский и Ленинградский городские отделы народного образования.

3. Министерство просвещения (народного образования) союзной республики, не имеющей областного деления, министерство просвещения автономной республики, краевой областной, окружной, Московский и Ленинградский городские отделы народного образования, отделы учебных заведений управлений железных дорог рассматривают материалы, полученные от школ, и о своем решении сообщают соответствующим районным (городским) отделам народного образования, а отделы учебных заведений управлений железных дорог — школам.

4. В случае, если педагогический совет школы, областной (краевой, окружной) отдел народного образования, отдел учебных заведений управления железных дорог или министерство просвещения (народного образования) не примет решения о награждении золотой медалью учащегося, имеющего соответствующие оценки по учебным предметам, то мотивы отказа должны быть указаны в решении педсовета школы или соответствующего органа народного образования и доведены до сведения учащегося.

5. Золотая медаль «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» вместе с аттестатом о среднем образовании особого образца вручается награжденному на торжественном собрании директором школы.

**Министр
просвещения СССР**

М. ПРОКОФЬЕВ

П Р И К А З

МИНИСТРА ПРОСВЕЩЕНИЯ СССР

г. Москва

№ 21

17 февраля 1972 г.

Содержание:

Об утверждении Инструкции о порядке проведения экзаменов для экстернов

В целях упорядочения организации приема экзаменов у экстернов за курс восьмилетней и средней школы
П Р И К А З Ы В А Ю:

1. Утвердить прилагаемую Инструкцию о порядке проведения экзаменов для экстернов.

2. Министерством просвещения (народного образования) союзных республик, министерствам просвещения автономных республик, краевым, областным, окружным, городским и районным отделам народного образования:

а) организовать изучение Инструкции с руководителями и учителями школ, в которых будет проводиться прием экзаменов в порядке экстерната;

б) привести в соответствие с настоящей Инструкцией сеть школ, в которых будет проводиться прием экзаменов в порядке экстерната;

в) внести соответствующие изменения в республиканские нормативные документы, исходя из положений Инструкции о порядке проведения экзаменов для экстернов.

М. ПРОКОФЬЕВ

УТВЕРЖДЕНО

Министром просвещения
тов. ПРОКОФЬЕВЫМ М. А.Приказ № 21
от 17 февраля 1972 г.

ИНСТРУКЦИЯ

о порядке проведения экзаменов для экстернов

1. Экзамены для экстернов проводятся за курс восьмилетней или средней общеобразовательной школы.

К сдаче экзаменов в порядке экстерната за курс восьмилетней школы допускаются лица в возрасте не моложе 16 лет, а за курс средней школы — не моложе 18 лет. В исключительных случаях, по рекомендации педагогического совета средней общеобразовательной школы, районный (городской) отдел народного образования имеет право дать разрешение отдельным учащимся, проявившим особые способности, сдавать экзамены в порядке экстерната за курс средней школы в более раннем возрасте.

К сдаче экзаменов в порядке экстерната за курс средней школы допускаются лица, имеющие восьмилетнее или приравненное к нему семилетнее образование.

2. Для приема экзаменов у экстернов министерствами просвещения (народного образования) союзных республик, не имеющих областного деления, автономных республик, краевыми, областными, окружными, и Московским и Ленинградским городскими отделами народного образования выделяются средние общеобразовательные школы, укомплектованные квалифицированными педагогическими кадрами, с указанием территории, закрепляемой за каждой школой.

Запрещается принимать экзамены в порядке экстерната у лиц, не проживающих на территории, закрепленной за школой для приема экзаменов у экстернов.

3. Экзамены за курс восьмилетней школы экстерны сдают в один срок или в два срока, но не более, чем в течение двух лет, за курс средней школы — в один срок или в несколько сроков, но не более, чем в течение трех лет.

4. Экзамены для экстернов проводятся по программам общеобразовательных школ.

Экзамены для экстернов за курс восьмилетней школы проводятся по следующим предметам: родному языку и литературе (письменно), русскому языку (в нерусских школах) устно, алгебре (письменно), геометрии (устно), истории (устно), основам Советского государства и права (устно), географии (устно), биологии (устно), физике (устно), химии (устно), черчению (письменно), иностранному языку (устно) — всего 12 экзаменов.

На экзаменах проверяются знания, умения и навыки экстернов по каждому предмету в объеме программных требований восьмилетней школы.

Экзамены для экстернов за курс средней школы проводятся по следующим предметам: по родному языку и литературе (письменно и устно), по русскому языку (в нерусских школах) устно, по алгебре и начала анализа (письменно) геометрии (устно), истории СССР и обществоведению (устно), всеобщей истории (устно), географии (устно), физике (устно), астрономии (устно), химии (устно), биологии (устно), черчению (письменно), иностранному языку (устно), — всего 14 экзаменов.

На экзаменах проверяются знания, умения и навыки экстернов по каждому предмету в объеме программных требований средней общеобразовательной школы. Лица, имеющие документ об окончании восьмилетней (семилетней) школы, сдают экзамены в объеме программных требований IX—X классов.

Экзамены для экстернов по курсу того или иного клас-

са проводятся по предметам, предусмотренным учебным планом для данного класса, именно:

в V классе — по родному языку и литературе (письменно и устно), русскому языку в нерусских школах (устно), математике (устно), истории (устно), географии (устно), биологии (устно), иностранному языку (устно) — всего 8 экзаменов, в русских школах — 7 экзаменов;

в VI классе — по родному языку и литературе (письменно и устно), русскому языку в нерусских школах (устно); алгебре (письменно), геометрии (устно), истории (устно), географии (устно), биологии (устно), физике (устно), иностранному языку (устно) — всего 10 экзаменов; в русских школах — 9 экзаменов;

в VII классе — по родному языку и литературе (письменно и устно), русскому языку в нерусских школах (устно), алгебре (письменно), геометрии (устно), истории (устно), географии (устно), зоологии (устно), физике (устно), химии (устно), иностранному языку (устно), черчению (письменно) — всего 12 экзаменов; в русских школах — 11 экзаменов;

в IX классе — по родному языку и литературе (письменно и устно), русскому языку и литературе в нерусских школах (устно), алгебре (письменно) геометрии (устно), истории СССР (устно), всеобщей истории (устно), географии (устно), физике (устно), химии (устно), иностранному языку (устно), черчению (письменно) — всего 12 экзаменов; в русских школах — 11 экзаменов.

На письменных экзаменах экстернам дается:

а) по родному языку в V, VI, VII классах — изложение, в VIII классе — сочинение;

б) по алгебре — одна задача и три примера (VI и VII классы), одна задача и четыре примера (VIII класс);

в) по черчению — предусмотренная программой практическая работа средней трудности (VII и VIII классы).

На письменных экзаменах за курс старших классов и за курс средней школы экстернам дается:

а) по родному языку и литературе — сочинение на литературную тему, предлагаются три темы с предоставлением права выбора одной из них (IX, X классы);

б) по алгебре и началам анализа — пять примеров по изученному материалу X (XI) класса и основным вопросам, пройденным в предыдущих классах (X класс);

в) по математике — одна геометрическая задача, по алгебре и элементарным функциям — два примера (X класс);

у) по черчению — работа из числа предусмотренных программой.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Письменные работы экстернов, сдающих экзамены за курс средней школы по родной литературе, математике и черчению, оцененные экзаменационными комиссиями положительными оценками «3», «4», «5», должны быть пересланы в соответствующие министерства просвещения АССР, отделы народного образования АО, районов и городов, которые, в свою очередь, вместе со своим заключением пересылают работы в Министерство просвещения союзной республики в течение недели после экзаменов.

При этом письменные экзамены, общие с экзаменами в восьмых и десятых (одиннадцатых) классах общеобразовательных школ, экстерны, как правило, держат в те же сроки и по тем же текстам, что и учащиеся общеобразовательных школ.

По тем предметам, экзамены по которым являются общими для учащихся средней школы и для экстернов, используются билеты, составленные Министерством просвещения Грузинской ССР.

Если экстерны сдают экзамены в другие сроки, то для проведения их используются разработанные Министерством просвещения республики запасные или дополнительные варианты письменных работ, не использованные на экзаменах в школах данного района (города) в текущем году.

Устные экзамены для экстернов (предметы, по которым учащиеся дневных школ экзамены не сдают) за курс восьмилетней и средней школы проводятся по билетам, составленным учителями данной школы и утвержденным директором школы.

5. Лица, желающие сдавать экзамены в проядке экстерната, не позднее чем за месяц до экзаменов подают в районный (городской) отдел народного образования заявление с указанием, в один или несколько сроков они желают сдавать экзамены. Заявитель представляет подлинник документа об

образовании и справку с места работы. В журнале регистрации заявлений делается запись года и месяца рождения и постоянного места жительства по паспорту экстерна. При отсутствии паспорта представляется справка сельского Совета о месте жительства экстерна.

6. Вопрос о допуске каждого заявителя к экзаменам в порядке экстерната решают отделы народного образования, о принятом решении сообщают заявителю письменно не позднее чем за 10 дней до начала экзаменов.

По отдельным предметам, изучение которых заканчивается не в выпускном классе общеобразовательных школ, экстерны могут освобождаться от экзаменов на основании документа об образовании, если в нем указаны оценки по предметам.

7. В период проведения экзаменов для экстернов организуются консультации в школах, которым поручено принимать экзамены в порядке экстерната.

8. Экстерны, заболевшие перед началом или в период экзаменов и выздоровевшие до окончания их, обязаны представить медицинскую справку, на основании которой им предоставляется право сдавать в течение данного или следующего экзаменационного периода все оставшиеся экзамены.

Экстерны, не явившиеся к началу экзаменов без уважительных причин, теряют право держать экзамены в данный экзаменационный период.

9. Все установленные экзамены экстерны сдают в одной школе. В исключительных случаях (например, при перемене постоянного места жительства) они получают справку, подписанную директором, заместителем директора по учебной работе и не менее чем тремя учителями, принимавшими экзамены; справка заверяется печатью школы. В справке указывается, когда и по каким предметам сдавались экзамены, какие оценки получены по каждому предмету.

Оставшиеся экзамены экстерн может сдать в другой школе, где и получает документ об образовании.

10. Экзамены для экстернов проводятся по расписанию, утвержденному директором школы, при этом в один день для одной группы экстернов разрешается проводить только один экзамен, письменный или устный.

11. При проведении экзаменов для экстернов соблюдаются все требования к составу экзаменационных комиссий, порядку проведения экзаменов, проверке и оценке письменных экзаменационных работ, оценке ответов на устных экзаменах, которые установлены Инструкцией об экзаменах, переводе и выпуске учащихся общеобразовательных школ республики, утвержденной Министерством просвещения Грузинской ССР.

12. Результаты экзаменов экстернов фиксируются в особом протоколе, в правом верхнем углу которого указывается «Экстерн».

13. Экстернам, выдержавшим все установленные экзамены, по постановлению педагогического совета школы выдается аттестат о среднем образовании или свидетельство о восьмилетнем образовании с указанием, что экзамены сданы в порядке экстерната. Оценка по поведению в аттестате о среднем образовании (свидетельстве о восьмилетнем образовании) не указывается, ставится прочерк.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Похвальными грамотами и медалями лица, сдавшие экзамены в порядке экстерната, не награждаются.

14. В случае нарушения экстерном установленного порядка проведения экзаменов он лишается права сдавать экзамены в данный экзаменационный период.

15. Экстернам, не выдержавшим экзаменов за курс средней школы по одному или нескольким предметам, предоставляется право держать экзамены по этим предметам в следующий экзаменационный период, но с условием, что все установленные экзамены должны быть сданы ими за восьмилетнюю школу в течение двух и за среднюю школу — трех лет.

16. Аттестаты о среднем образовании и свидетельства о

восьмилетнем образовании, выдаваемые лицам, сдавшим экзамены в порядке экстерната, регистрируются в книгах установленного образца с отметкой «Экстерн».

17. Журнал регистрации заявлений, протоколы экзаменов, письменные работы экстернов, выполненные ими на экзаменах, хранятся в установленном порядке.

18. За прием экзаменов у экстернов председателю и членам экзаменационной комиссии производится почасовая оплата по тарифным ставкам учителей из расчета:

а) письменные экзамены за курс восьмилетней школы при наличии группы экстернов в 16 и более человек.

— по родному языку и литературе — 5 учебных часов;

— по алгебре — 4 учебных часа;

б) письменные экзамены за курс средней школы при наличии группы экстернов в 16 и более человек

— по родному языку и литературе — 8 учебных часов;

— по математике — 5 учебных часов.

Если в группе экстернов менее 16 человек, то они сдают письменные экзамены вместе с учащимися данной общеобразовательной школы и дополнительно оплата председателю и членам экзаменационной комиссии не производится.

Оплата за письменные экзамены за курс восьмилетней и средней школы по предметам, письменных экзаменов по которым нет в дневной школе, производится председателю и членам экзаменационной комиссии из расчета 4 учебных часа каждому, независимо от числа экстернов. Оплата за проверку письменных работ экстернов (родной язык и литература, математика и др.) производится из расчета 15 минут на одну работу тем же лицам.

Оплата председателю экзаменационной комиссии, учителю и другим членам комиссии за каждый устный экзамен производится из расчета 15 минут на одного экстерна.

Оплата за консультации производится из расчета 3 учебных часа каждый предмет, если в группе 16 и более человек. При числе экстернов менее 16 человек оплата произво-

дится из расчета 15 минут на одного экстерна по каждому предмету.

ПРИМЕЧАНИЕ:

Директорам школ (их заместителям)—председателям экзаменационных комиссий—дополнительная оплата за прием экзаменов у экстернов производится в том случае, если количество оплачиваемых им часов в общеобразовательной школе не менее 12 в неделю. Педагогическая работа (прием экзаменов экстернов) с учетом нагрузки в общеобразовательной школе сверх 12 часов в неделю (в среднем за год) указанным выше лицам оплате не подлежит.

19. Плата за приём экзаменов и проведение консультаций с экстернов не взимается.

ПРИМЕЧАНИЕ:

1. Экзамены для экстернов будут проводиться в одной из школ центра зоны, которая будет объединять несколько районов. Зоны определяются Министерством просвещения Грузинской ССР.

Для приема экзаменов у экстернов создаются экзаменационные комиссии, контроль за работой которых возлагается на инспекторов зон Министерства просвещения Грузинской ССР.

2. В Инструкцию внесены некоторые изменения в соответствии с порядком проведения экзаменов для экстернов в Грузинской ССР.

УПРАВЛЕНИЕ ШКОЛ

Приложение № 10

«УТВЕРЖДАЮ»:

Директор школы _____

« ————— » 197 г.

Форма протокола переводного экзамена

ПРОТОКОЛ

Переводные экзамены _____

в _____ классе _____ школы

гор. _____ района Грузинской ССР

1. Фамилия, имя, отчество учителя _____

№№ по пор.	Ф. И. О. учащегося	Годовая оценка	Письменный экзамен		Устный экзамен		Окончательная оценка	Примечание
			Тема сочинения или вариант задачи и примера	Оценка	№ билета	Оценка		

Экзаменующий учитель _____

Ассистент _____

Примечание. Оценка записывается цифрами и словами, например:

3 (посредственно), 4 (хорошо) и т. д.

Директор школы _____

« _____ » _____ 197 г.

**Форма протокола выпускного экзамена за курс
восьмилетней школы**

ПРОТОКОЛ

устного и письменного экзаменов по _____

предмет _____

в VIII классе _____ школы

гор. _____ района Грузинской ССР

1. Фамилия, имя, отчество председателя экзаменационной комиссии _____

2. Фамилия, имя, отчество учителя, ведущего экзамен _____

3. Фамилия, имя, отчество ассистента _____

4. Пакет с материалом для письменного экзамена, присланный из отдела народного образования, вскрыт в _____ час. _____ мин. (материал прилагается).

5. Экзамен начался в _____ час. _____ мин. закончился в _____ час. _____ мин.

№ № по пор.	Ф. И. О. ученика	Годовая оценка	Письменный экзамен		Устный экзамен		Общая оценка	Окончательная оценка	Примечание (особое мнение членов комиссии об оценках, случаях нарушения порядка экз. и пр.)
			Тема со чтения ли вариант задачи и примера	Оценка	№ билета	Оценка			

Председатель экзаменационной комиссии _____

Экзаменующий учитель _____

« _____ » _____ 197 г. Ассистент _____

Примечание: Оценки записываются цифрами и словами, например: 3 (посредственно), 4 (хорошо) и т. д.

1. Протоколы экзаменов на аттестат о среднем образовании рассылаются Министерством просвещения республики.

ВЕДОМОСТЬ

годовых, экзаменационных и итоговых оценок¹

Выпускника _____ средней школы
_____ района, города _____
(фамилия, имя, отчество)

№№ п. пор.	Учебные предметы	Оценки				
		Итоговые по классам			экзаменационные	Итоговые
		IX	X	XI ²		
1	Родной язык					
2	Родная литература					
3	Русский язык					
4	Русская литература					
5	Грузинский язык					
6	Грузинская литература					
7	Алгебра и начала анализа					
8	Геометрия					
9	История СССР					
10	Всеобщая история					
11	Обществоведение					
12	Биология					
13	Физика					
14	Астрономия					
15	Химия					
16	Иностранный язык (.)					
17	Черчение					
18	Физическая культура					
19	Трудовое обучение					
20	География					
21	Начальная военная подготовка					
	Директор школы _____					
	Классный руководитель _____					
м. п.	« _____ » _____ 197 г.					

1. Заполняется только на учащихся, представленных к награждению золотой медалью.
2. Заполняется только в вечерних (сменных) и заочных школах (заочных отделениях).

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Настоящее свидетельство выдано _____

_____ в том, что он (она)

в 197 /197 учебном году учил _____

в _____ (классе) _____

общеобразовательной средней школы и при _____

поведении имел следующие (годовые, экзаменационные) оценки:

по родному языку (.)	по физике
по родной литературе (.)	по астрономии
по грузинскому языку	по химии
по грузинской литературе	по биологии
по русскому языку	по географии
по русской литературе	по иностранному языку (.)
по алгебре и начала анализа	по черчению
по геометрии	по начальной военной
по истории СССР	подготовке
по всеобщей истории	по физической культуре
по обществоведению	по трудовому обучению

_____предоставляется право в следующем году в той же школе _____

сдать экзамен на аттестат о среднем образовании по следующим предметам
(перечень предметов, по которым не сданы экзамены или получены неудовлетворительные оценки) _____

м. п.

Директор школы _____

Примечание: Регистрация выдачи свидетельства производится в книге выдачи аттестатов (см. указания о ведении книги выдачи аттестатов).

М. Ш.

СПРАВКА

Дана _____
 в том, что он (она) в 197 /197 учебном году прослу-
 шал _____ курс _____ общеобразовательной
 средней школы и получил _____ следующие годовые
ОЦЕНКИ

по родному языку (. . . .)	по физике
по родной литературе (. . . .)	по астрономии
по грузинскому языку	по химии
по грузинской литературе	по биологии
по русскому языку	по географии
по русской литературе	по иностранному языку (.)
по алгебре и начала анализа	по черчению
по геометрии	по начальной военной
по истории СССР	подготовке
по всеобщей истории	по физической культуре
по обществоведению	по трудовому обучению

Но из-за неудовлетворительной оценки по поведению не был _____
 допущен _____ к выпускным экзаменам.

_____ предоставляется право при предъявлении положительной харак-
 теристики с места работы сдать выпускные экзамены на аттестат о сред-
 нем образовании в последующие три года в один экзаменационный период
 в своей же школе, а в случае перемены местожительства — в школе по
 указанию отдела народного образования.

м. п. _____ Директор школы _____

Примечание: Регистрация выдачи свидетельства производится в книге вы-
 дачи аттестатов (см. указания о ведении книги выдачи ат-
 тестатов).

О переводе и выпуске учащихся вечерних и заочных школ, призванных в ряды Советской Армии

Учащиеся вечерних и заочных школ, призванные в ряды Советской Армии до экзаменов или в период их проведения, на основании годовых оценок будут переведены в следующий класс или им будут выданы свидетельства о восьмилетнем и аттестаты о среднем образовании.

Вопрос о переводе учащихся в следующий класс решает педагогический совет школы, о выдаче свидетельств о восьмилетнем образовании — районный (городской) отдел народного образования, о выдаче аттестатов о среднем образовании — коллегия Министерства просвещения Грузинской ССР.

Для решения вопроса о выдаче аттестата о среднем образовании отдел народного образования должен представить:

1. Ходатайство.
2. Постановление педсовета.
3. Ведомость академической успеваемости.
4. Справку из военного комиссариата с указанием срока призыва.

Аналогично должен решаться вопрос о переводе учащихся и выпуске из восьмого класса.

Фамилии всех выпускников средней школы должны быть внесены в протоколы экзаменов. В графе «Сдал или нет экзамены» следует записать:

«Призван в ряды Советской Армии».

УПРАВЛЕНИЕ ВЕЧЕРНИХ И ЗАОЧНЫХ ШКОЛ.

1. ინსტრუქცია — საქართველოს სსრ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეთა გამოცდების გადაყვანისა და გამოშვების შესახებ	3
2. ინსტრუქცია — საქართველოს სსრ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა ცოდნის შეფასების შესახებ	22
3. ინსტრუქცია — საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეთა ყოფაქცევის შეფასების შესახებ	26
4. ბრძანება № 89 — ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა დასაჯილდოებლად ქების ფურცლის შემოღების შესახებ	29
5. ინსტრუქცია — ქების ფურცლით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა დაჯილდოების წესის შესახებ	30
6. დებულება — ოქროს მედლის „წარჩინებულ წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“ ქების სიგელის „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ შესახებ (სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1968 წლის 18 დეკემბრის № 1000 დადგენილების დანართი)	31
7. ოქროს მედლით „წარჩინებული წარმატებებისათვის სწავლაში, შრომაში და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“ და ქების სიგელით „ცალკეული საგნების შესწავლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“ შესახებ (სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1969 წლის 12 თებერვლის № 19-მ საინსტრუქციო წერილი)	34
8. წესი — სახალხო განათლების ორგანოების მიერ „ოქროს მედლით მოსწავლეთა დასაჯილდოებლად სკოლების მიერ წარმოდგენილი მასალების განხილვა (სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1969 წლის 12 თებერვლის № 18-მ საინსტრუქციო წერილი)	36
9. ინსტრუქცია — გამოცდების ექსტერნად ჩატარების შესახებ დამტკიცებული სსრ კავშირის განათლების მინისტრის 1972 წლის 17 თებერვლის № 21 ბრძანებით	38
10. კლასიდან კლასში გადასაყვანი გამოცდის ოქმის ფორმა	47
11. რეაწლიანი სკოლის კურსზე გამოსაშვები გამოცდების ოქმის ფორმა	48
12. უწყისი წლიური, სავამოცდო და საბოლოო ნიმუშებისა	49
13. მოწმობის ნიმუში	50
14. ცნობის ნიმუში	51
15. საბჭოთა არმიის რიგებში გაწვეული საღამოსა და დაუსწრებელი სკოლების მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანისა და გამოშვების შესახებ	52

ОГЛАВЛЕНИЕ

1. Инструкция об экзаменах, переводе и выпуске учащихся общеобразовательных школ республики	53
1. Порядок перевода и выпуска учащихся	54
2. Проведение экзаменов	58
3. Переводные экзамены	62
4. Выпускные экзамены за VIII класс	63
5. Экзамены за курс средней школы	64
6. Об Освобождении учащихся от переводных и выпускных экзаменов	68
7. Оформление и выдача документов о восьмилетнем и среднем образовании	68
8. Экзаменационная отчетность	71
11. Приложения	
1. Инструкция об оценке знаний учащихся средних общеобразовательных школ республики	72
2. Инструкция о выставлении оценки поведения учащимся средней общеобразовательной школы	76
3. О введении Похвального листа для награждения учащихся общеобразовательных школ	79
4. Инструкция о порядке награждения Похвальным листом учащихся общеобразовательных школ	80
5. Положение о золотой медали «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» и о похвальной грамоте «За особые успехи в изучении отдельных предметов» (приложение к Постановлению Совета Министров СССР от 18 декабря 1968 года № 1000)	81
6. О награждении золотой медалью «За отличные успехи в учении, труде и примерное поведение» похвальной грамотой «За особые успехи в изучении отдельных предметов» (инструктивное письмо МП СССР от 12 февраля 1969 г. № 19-М)	83
7. Порядок рассмотрения органами народного образования материалов, представляемых школами для награждения учащихся золотой медалью инструктивное письмо МП СССР от 12 февраля 1969 г. № 18-М)	85
8. Об утверждении Инструкции о порядке проведения экзаменов для экстернов	87
9. Инструкция о порядке проведения экзаменов для экстернов	88
10. Форма протокола переводного экзамена	96
11. Форма протокола выпускного экзамена за курс восьмилетней школы	97
12. Ведомость годовых, экзаменационных и итоговых оценок	98
13. Образец свидетельства	99
14. Образец справки	100
15. О переводе и выпуске учащихся вечерних и заочных школ, призванных в ряды Советской Армии	101

რედანქტორი ე. ქურციკიძე
ტექნიკური რედაქტორი ა. ბაკურაძე
კორექტორი ლ. დოლიძე

გადაეცა ასაწყობად 15-111-78 წ. ხელმოწერილია დასაბეჭდად 18-1V-78 წ.
ანაწყობის ზომა 6×9 ქალაღდის ზომა 60×84 ნაბეჭდი თაბახი 6,8

შექ. 284

ტ. 5000

უზასო

აღმზრდელობითი მუშაობის რესპუბლიკური სამეცნიერო-მეთოდური ცენტრის
სტამბა, ნუცუბიძის ქ. № 7

Типография Республиканского научно-методического центра
воспитательной работы, ул. Нуцубидзе № 7.